

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštne proste.

Ruska ofenziva.

Bitka pri Kustoci.

Ob petdesetletnici.

Dne 24. junija je petdeseta obletnica slavne bitke pri Kustoci. Tega dne leta 1866 je bil naš stari sovražnik Italijan od avstrijskih cesarskih čet — stoječih pod vrhovnim poveljstvom feldmaršala nadvojvode Albrehta, odločilno tepen. Tudi v tej vojski so se slovenski vojaki izredno odlikovali po svoji hrabrosti in pogumnosti. Vse to nas nagiba, da se spominjamo tega dne, ki pomeni za nas veselje in slavo, za Italijane pa, s katerimi smo zopet v vojski, strah in sramota.

Dva sovražnika sta vstala leta 1866 proti Avstriji, na severu Prusija, na jugu Italija. Prusija je iskala prilike, da premaga Avstrijo, jo potisne iz Nemčije in se potem sama postavi na čelo Nemčije, Italija pa je bila lačna naših dežel in je za to rada podala roko pruskemu ministru Bismarcku, ki je z veliko lokavostjo in spretnostjo pripravil to vojsko. Naš cesar je moral vsled tega svojo vojno razdeliti, in se braniti na Češkem proti Prusom, na Beneškem zoper Lahe; proti pruski vojni je dal za poveljnika generala Benedeka, vojni na Beneškem pa nadvojvodo Albrehta, ki se je že slavno bojeval ravno na italijanskih bojiščih. Najvažnejši svetovalec Albrehtov je bil general John.

Dne 20. junija nam je napovedal italijanski kralj vojsko. Nadvojvoda Albreht je imel vsega skupaj k večjemu 95.458 mož, njegov nasprotnik kralj Viktor Emanuel 200.000 mož. Za to se je moral nadvojvoda Albreht opirati na trdnjave Verono, Legnago, Mantovo in Peskiero, če je hotel zavrniti sovražnika, kajti prijeti si ga ni smel upati. Laški kralj je svoje čete razdelil v dva voja; z glavno vojsko je hotel sam prestopiti reko Minčo in prijeti Avstrijce ob Adizi; drugi voj pod generalom Caldinijem pa je stal ob spodnjem Padu, da bi ga prestopil ter prijel Avstrijce od leve strani; tako bi avstrijsko vojsko potisnili v kot med tistimi štirimi trdnjavami ter jo ujeli kakor miš v pasti. Nadvojvoda Albreht je pustil

ob spodnjem Padu proti Caldinijevim četam samo en polk huzarjev in en lovski bataljon, a vso drugo vojsko je zbral med Verono in Pastrengo ter udaril na sovražnika. Razvili so se hudi boji, v katerih so se kakor danes posebno odlikovali slovenski in hrvaški vojaki. Z zavzetjem Kustoce je bila bitka dne 24. junija odločena v našo korist. Sovražnik se je moral umakniti čez reko Minčo, naši pa so ostali kot zmagovalci na bojišču.

Lahi so se potem poskušili svojo srečo na morju, a tudi tam so jo skupili pri Visu, kjer jih je naklestil admiral Tegetthoff. Od istega časa so nam dali mir do lanskega leta.

Ob petdesetletnici bitke pri Kustoci nas navdaja globoka hvaležnost napram Bogu, ki nam je pomogel do zmage in napram našim vojakom, med njimi posebno našim slovenskim rojakom. Bog je hotel, da se ob tej petdesetletnici zopet nahajamo v vojski z Italijani, ki so nam skozi 30 let hlinili prijateljstvo in zvestobo, a nas lani, ko smo bili skoraj od vseh strani obdani od sovražnikov, naenkrat zahrbtno napadli z vso vojno silo. Leto dni smo se Italijanov samo branili, tako so zahtevali razmere. Letos sredi maja pa smo jih začeli tudi sami napadati in klestiti. Vojna sreča nas je privedla že preko mej na ozemlje italijanskega kralja.

Ob spominu na kustoško bitko nimamo bolj vroče želje, nego da Bog tudi v tej vojski nakloni Avstriji kmalu Kustoco — odločilno zmago nad Lahi in drugimi našimi sovražniki!

Ali naj kupujemo ali prodajamo.

„Hrvatski Lloyd“ je priobčil pod tem naslovom članek, ki ga tudi našim naročnikom priporočamo v pazno čitanje:

Nikdar še niso bili ljudje, bodisi trgovci, bodisi zasebniki, tako neodločni, kakor so v sedanjem času. Za nepremičnine, premičnine, živež se dosega tako velike cene, o kakoršnih poprej niti sanjali nismo, zato pa se mnogokdo vprašuje: ali ni prišel že

čas, da se ti predmeti prodajo. Takim je res težko dati kak nasvet, ker danes v resnici ne more nikdo vedeti, kako se bodo razmere po vojni razvijale, in kako dolgo bo sploh trajala ta vojna.

Izvedemo, da mnogi posestniki prodajajo ali nameravajo prodati svoja zemljišča, ker jim gotovi ljudje govore, da po vojni pade cena vsled pomanjkanja delavnih sil ter da se bo prodajalo mnogo zemlje, ker ne bo moči, ki bi jo obdelovale. Temu nasprotno pa trde drugi, da bo vsled splošne druginje, ki tudi po vojni ne bo mogla hkratu prenehati, zemlja še nadalje draga in še dražja, nego je danes.

Istotako so mnogi v dvomih, ali naj bi razno blago sedaj prodajali, ali naj bi je pridržali za lastno porabo. Mnogi so s prodajo mnogo zaslužili ter prihajajo do sklepa, da bi še več zaslužili, ako sploh ne bi bili prodali, ampak pridržali in še le pozneje prodali. Na drugi strani pa zopet ni izključeno, da v kakem predmetu naenkrat nastane preobrat, ali da se izenača sklone mir, vsled česar bi kako blago zelo padlo v ceni in bi lepi dobički izbegnili.

Zemljiščnim posestnikom se mora svetovati na vsak način, naj ne prodajajo svoje posesti, ker jih je sedanj čas dobro poučil, koliko je vredna zemlja, a pridelki zemljiške posesti ne morejo nikdar izgubiti svoje vrednosti. Naša inteligenca naj bi narod odvrčala od prodajanja posesti.

Glede hiš in premičnin je težko svetovati. To mora vsakdo sam vedeti, kake so njegove razmere in ali bi kazalo prodajati sedaj. Lepo je sicer, ako dobivaš iz svoje posesti lepe dohodke, ali vprašanje je, kaj storimo z dobljenim denarjem? V denarnih zavodih se danes dobiva male obresti, a pri prodaji hiš in poslopij, ki so nosila 5—6 od 100, se gotovo ni šlo za tem, da bi vlagali denar po 3% ali 4 od sto. Tako nastaja težko vprašanje, kaj naj storimo z gotovino, in mnogi prihajajo do izhodne točke s tem, da kupujejo nepremičnine ali blago. Seveda niso nepremičnine in blago danes po ceni in se mora plačevati za nje veliko večja cena, tako da se v resnici ne ve, kaj je danes primernejše: ali da kupujemo, ali pa da prodajamo? Po našem mnenju niso ugodne velike izpremembe pri nepremičninah po mestih, ker se s tem vrednost objektov vsled pretiranih cen in stroškov goni v visočino, kar bodo siromašnejši sloji jako občutili.

Prodajali naj bi samo tisti, ki jim današnji položaj donaša rešitev iz prejšnjih neugodnih razmer,

LISTEK.

Česen in čebula.

Česen in čebula prihajata zopet v veljavo. Prenapete, v vsaki dišavi nevarnost sluteče duše so napravile gonjo na ti dve stari kuhinjski zeli, ki sta sloveli že pri Egipčanih kot jed in zdravilo, ki sta bili toliko stoletij človeštvu znani in priljubljeni. Ali branilci se oglašajo in povdarjajo: delavci, ki so zidali Keopsovo piramido, so snedli cele vozove česna in čebule. Marsikateri delavec je krepek in zdrav ob kruhu in čebuli. Zidje, ki so bežali iz Egipta, so pogrešali poleg loncev mesa tudi vencev čebule; žilav in zdrav židovski narod je še danes prijatelj česnovih in čebulnih glav.

Plinij je pripisoval česnu pomoč zoper 61 boleznih, čebuli zoper 21 boleznih. Že Egipčani so vedeli, da vleče čebula bolezen nase, da brani česen kužnih bolezni; kjer je ležal okužen bolnik, so devali že takrat razrezano čebulo na tla in so to ponavljali vsakih šest ur, na vrat so si navešali vence česna. In še danes je kmetu najbolj znano razkužilo česen; v usta ga dene, ko gre k bolniku ali kadar gre v kako strupeno močvirje; česna se naje, kadar čuti, da se pase kaj po želoce in krvi. Indijance se naje čes-

na in gre brez strahu med moskite, tudi naši komarji se ne lotijo s česnom namazane kože. Če zaide glista v želodec, je najboljša pomoč, da poješ kolikor mogoče česna, potem si pečišče glista izhoda. Za kašelj slovi sok čebule s sladkorjem, za gliste, zlatenico, vodenico, zabasane vetrove, pokvarjen želodec, opešano prebavljanje, blaznost je česen staro zdravilo. Česen pomaga za zobobol, če ga deneš v votli zob ali če ga navežeš zunaj na lice. Česnovi olje prežene trganje.

Otroku, ki ima pljučnico, devljejo na Angleškem pečenega česna na prsi: če ne more otrok spati ali če ima živčne krče, mu navežejo na prsi in na noge stolčnega česnovega listja. Angleški zdravnik pripoveduje, da je ozdravil vnetje sapnika z zunanjim mazanjem in notranjim uživanjem česnovega olja. Pečena čebula je star lek za zanohtnice, ulesa in grče. Za oslovski kašelj devajo na Škotskem v pepelu pečene čebule na prsi, za pljučnico pokrijejo prsi s toplo, v pepelu pečeno čebulo in navežejo tudi na roke in noge pečene čebule. Nemški znanstven list prinčaš poročilo zdravnika, da je ozdravila bolnica, ki je že skoraj umirala vsled hude pljučnice, ko so ji dali obkladke tople pečene čebule.

Ako teče kri iz nosa, naveži na zatilnik polovico čebule, drugo polovico drži pod nos. Ako se dviga želodec, razreži čebulo in drži pod vsako ramo 1 polovico. Za hud krč utiraj želodec in trebuh s čebu-

lo. Ako se zapira voda, za krče v mehuru, deni tople obkladke v pepelu pečene čebule; ko se ohladi prvi obkladek, deni novega, dokler ne mine bolečina. Po komarjevem in po čebelinem piku se namaži s slaninim čebulnim sokom, na kurje oko naveži v jesihu namočene čebule, ozeblina maži s čebulo.

Bajonet.

V sedANJI vojski je šestokrat prišlo do boja na bajonet. Bajonet je vojaku razen krogla najvažnejše orožje. Znamenit ruski poveljnik 18. stoletja je celo rekel: „Naboj je norec, bajonet pa zanesljiv mož.“ To je deloma res, kajti nastavljen bajonet ne zgreši nikoli svojega cilja, med tem ko ga krogla le malokrat zadene.

Ime je dobil bajonet od mesta Bayone v podnožju Pirenejev na Francoskem. Domnevalo se je, da so si tam izmislili bajonet v prvotni obliki, toda bolj verjetno se zdi, da so to orožje sprejeli Nizozemci od Malajcev, ki so imeli navado natikati svoje nože na lesene droge. Po vzorcu tega bodala je počasi nastal francoski trozorni in četverozorni bajonet, ki so ga od začetka rabili za brambo proti naskoku konjenice. Še le leta 1640 so ga upeljali za vse pešce. V 18. in okrog polovice 19. stoletja je bil bajonet zakravljen, tja se je moglo iz puške streljati. Ob enem je postal

dočim tisti, ki brez razloga — samo radi dobička — prodaja, ne dela prav, kajti, čim je kaj prodal, se mora baviti z mislijo, kaj naj kupim sedaj?! A celo vprašanje kupovanja in prodaje ni bilo nikdar še tako težko, kakor je danes.

Koza.

Veliko zmanjšanje števila naše goveje živine, katero je neizogibno povzročila potreba vojaške uprave, se more poravnati polagoma le s tem, da se zaredi več živine; utemeljen je strah, da bo vedno manj mleka za preskrbo, ako se ne ukrenejo narečbe, ki so potrebne vsled danih razmer, da se odstrani tak škodljiv upliv aprovizacije.

K temu spada tudi pomnoženje reje koz, kolikor to ni združeno morda s prevelikim oškodovanjem gozdnih nasađov. S to omejitvijo se mora reja koz najnujnejše priporočati, ker nudi kozje mleko edino enakovredno nadomestilo za kravje mleko. V tem oziru se tudi reja koz zelo izplača, ker daje koza v primeri s telesno težo dvakrat toliko mleka kakor krava. Kozje mleko je bogato na lahko prebavnih redilnih snoveh in zatorej posebno primerno za otroke.

Ker je koza malokdaj tuberkulozna, se lahko brez strahu uživa surovo kozje mleko. Neprijeten okus kozjega mleka se lahko zabrani s tem, da hleve dobro zračimo, da se molze kolikor mogoče na prostem in da skrbno pazimo na snago pri molžnji in pri shranjevanju mleka.

Ako redimo koze, nimamo samo dovolj mleka za lastno gospodinjstvo, ampak oddajamo vsaj del drugim rodbinam in s tem dosežemo vsaj majhen stranski zaslužek in prispevamo k prehrani prebivalstva, četudi v majhni meri. Posebno pa se priporoča rediti koze malim posestnikom, ker koza zahteva glede hrane posebno malo.

Najmanjša in najmanj vredna krmila, ki sicer ostanejo brez koristi, se lahko porabijo pri reji koz; posebno sedaj pri sveži zelenjavi ne bo prehranitev te živali nikjer delala težave. Koza se zadovoljuje s kislo travo in z drevesnim listjem, ona najde hrano celo na najbolj strmih rebrih in marsikateri še ne izrabljeni odpadki se lahko koristno porabijo za krmiljenje koz.

Seveda sedanji težavni čas ne pripušča zasledovati gotovih ciljev glede reje; rediti koze smotreno bo mogoče še le v mirovnem času. Sedaj je treba le po možnosti pomnožiti število, da se doseže kakor le mogoče hitro primerni koristni donos.

Paziti je treba le na to, da se gozdni nasadi vsled pomnožene reje koz na noben način ne smejo poškodovati in da se morajo prestopki v tem oziru s polno strogostjo zakona kaznovati.

Nekatere nove odredbe in druge gospodarske novosti.

Tečaji za invalide. Slično kakor na Češkem in Moravskem, so te dni otvorili tečaje za vojake-invalidi tudi na deželni gospodarski šoli v Ober-Siebenbrunnu na Nižje-Avstrijskem, kjer bodo dobivali invalidi pouk v vseh panogah kmetijstva. Glavna naloga teh tečajev je strokovna izobrazba vojakov-invalidov v kmetijstvu, v vinarstvu in v mlekarstvu. Kljub poškodbam, katere se dobili invalidi v vojski, jim bode

bajonet orožje, ki je imelo v boju zadnjo besedo. Toda vsled velikih žrtev, ki so jih zahtevali naskoki z bajonetom, se kmalu jeli opuščati take naskoke, topništvo je postajalo vedno važnejše, bajonet pa je izgubljal svoj pomen. Razen tega je teža bajoneta še zmanjševala sigurnost strela. Tako se je bajonet poslednjič začel rabiti le za naskok, ki ga je še dobro pripravilo topništvo. Izza leta 1870 so to navado upeljali v vseh armadah razen v Rusiji. V rusko-japonski vojski leta 1904-1905 se je zopet dvignil pomen bajoneta; tam so spoznali, da trdovratnega sovražnika ni mogoče z nobenim ognjem pregnati z njegovih postojank; v takem slučaju mora zopet odločiti samo bajonet!

Prebrisan odvetnik.

Ladja se je zadela v ladjo, nasledek je bila seveda škoda in tožba za povrnitev škode. Odbetnik, ki je zastopal poškodovano ladjo, je bil prebrisan mož; v svoji dolgoletni izkušnji se je prepričal, da se moti večina ljudi v naziranju o dolgotrajnosti časa; temu je ura dolga cel predpoldan, onemu mine ura kar v hipu. Pri tej tožbi je bilo zelo važno ugotoviti, v kolikem času se je zgodila nesreča. V bolnišnici je ležala pa glavna priča, ranjeni krmar. K njemu se je napotil odvetnik in ga vprašal:

„Ali morete razsoditi, koliko minut je preteklo, kar je bila odplula ladja od mostu?“

„Seveda, kakih deset minut.“

„Kaj pa menite, koliko časa je to — deset minut?“

„No — deset minut je — deset minut.“

„Gotovo, gotovo, sin moj. Ali jaz se hočem prepričati, če znate meriti čas. Poglejte: Jaz se postavim k vznožju Vaše postelje in držim uro v roki. A

vendar omogočeno, se v teh tečajih izobraziti za svoj nov bodoči poklic, ko se bodo po vseh deželah Avstrije gradili domovi za vojake-invalidi, domovi, ki bodo služili kot nekak vzor za umno kmetijstvo, vinorejo in mlekarstvo. Tudi na Štajerskem se bavijo z mislijo, ustanoviti v doglednem času tečaje za vojake-invalidi in sicer tečaje za slovenski in za nemški del dežele.

Vojaški delavski oddelki. C. in kr. postajno poveljstvo v Mariboru naznanja, da znašajo zneski za menažo vojaškega delavskega oddelka za mesec april za vsakega moža in vsak dan po K 1.71, za maj po K 1.82, za mesec junij pa K 1.93. Enak znesek se navadno daje vojaku-delavcu kot vsakdnevna dnina, katere se navadno tako zaračuni, da daje posestnik, ki ima delavsko skupino, n. pr. kosce, istim popolno hrano, a vojaki dobijo do svojega vojaškega oddelka doklado za menažo kot dnino. — Kdor hoče imeti vojaške oddelke kot delavce (kosce itd.), naj se takoj obrne s prošnjo na okrajno glavarstvo.

Nabiranje goš uovojeno. Ljubovinsko ministrstvo je narocilo političnim deželnim oblastim uprivati na lastnike gozdov, zlasti na lastnike večjih gozdov, da dovolijo tudi letos nabirati ljudem gošbe in sadje, ki raste v gozdovih in sicer ne da bi za to zahtevali kako odškodnino.

Trgovanje z živino. Mariborsko okrajno glavarstvo naznanja: Promet z govejo živino kot vprežno in plemensko živino od kmetovalca do kmetovalca, za živinorejce in posestnike v štajerski deželi za lastne potrebe nikakor ni omejen, vendar pa velja tudi tu za trgovce z živino prepoved, nakupovati hodeč od hiše do hiše (po namestniškem ukazu z dne 30. aprila 1916, dež. zak. št. 32).

Cene za slamo. Mariborsko okrajno glavarstvo poroča, da plačuje upravna komisija c. kr. vojaškega oskrbovališča v Mariboru s cepcem zmlačeno slamo po 9 K in s strojem zmlačeno po 8 K 100 kg.

Kaj bo s sladkorjem? Naše sladkorne tovarne je začelo skrbeti, kako bo s sladkorjem po vojski. — Druga živila postanejo cenejša, masti bo zadosti, jajčeca bo še čez domačo potrebo, sladkor bo treba zopet izvažati. Pesnega sladkorja sta Avstrija in Nemčija pridelali največ na svetu. Ker se ni ves pridelek doma porabil, sta prodali na milijone stotov na tuje, in zlasti na Angleško. Na Angleškem porabi vsak človek povprečno okoli 46 kg sladkorja na leto, kakor pri nas najbolj sladke ženske. V Avstraliji ga pride na osebo celo nad 48 kg. Angleška ima pa že dolgo namen, Nemce v sladkorni kupčiji popolnoma izrinuti z angleškega trga in sladkor dobiti v Indiji in Ameriki, seveda ne iz pese, ampak iz trsta. V vročih deželah posade sladkorni trst, ki zraste 6 m na višino. Liste ima 2 m dolge in 7 cm široke. Debel je trst do 6 cm. Trst raste 9 do 10 mesecev, kakor je vroče v okraju. Toplo mora biti čez celo leto 24 do 25 stopinj. V Evropi ni nikjer take vročine. Trst mora imeti globoko zemljo in vlažno podnebje, ker se ob suhi posuši. Ko se trst odreže, poženejo iz korenine še tri do štirikrat nove poganke, ki se prav dobro rastejo. Iz trsta se izžme sladkorni sok. Poprej je bilo soka le 7%, zdaj ga dobijo že 14%. Tega trsnega sladkorja se največ izdelava v Indiji. Pred 20 leti je bilo tam še pridelovanje trsta skoro neznano, zdaj ga pridelajo na leto čez 200.000 železniških vagonov. Malo manj ga pridelajo na Kubi, zelo veliko na Javi. To je zelo nevarna konkurenca našemu pesnemu sladkorju! Na Nemškem se pridelava na najboljši zemlji, ki je 50

kadar se Vam zdi, da je preteklo deset minut, pa mi povejte!“

Odbetnik je stal in držal uro v roki. Da poizkusi bolnika, ga vpraša, ko je preteklo pet minut: „No, ali moram še dolgo čakati?“

Bolnik se je zvito nasmehnil in poškilil nekam ter rekel: „Se ravno toliko časa, gospod odbetnik.“

Odbetnikova ura je odmerila deset minut in krmar se je oglašil: „Zdaj je ravno deset minut.“

Osupel je izpustil odbetnik uro iz rok: „Ne, — kaj takega se mi še ni nikdar zgodilo. V moji dolgoletni izkušnji ste Vi edini, ki mi je določil prav natančno dolgotrajnost časa.“

Odbetnik je odšel ves zavzet, krmar se je smejal ves dan in se smeje še danes. Na steni za odbetnikovim hrbtom je visela velika ura . . .

Velika resnicoljubnost.

Washington, slavni prezident Združenih držav, je kot deček dobil za darilo majhno sekiro. Nekega dne gre na vrt, kjer je rastle lepa črešnja, ki jo je vsadil njegov oče in je s sekiro olupil ves lub, tako da se je črešnja pozneje vsled te poškodbe posušila.

Oče, ki ni vedel, kdo je hudodelec, je bil radi tega dejanja zelo vznemirjen in žalosten; rekel je, da bi dal rajši veliko denarja, kakor pa da se je to drevo posušilo. Tu pride na vrt Jurij, njegov sin, in oče ga vpraša: „Jurij, kdo je poškodoval drevo?“ — Deček se teh besed zelo prestraši. Nekoliko pomisli, in junaško odgovori: „Oče, lagati ne morem, jaz sem to storil.“

Vsled te resnicoljubnosti je bil oče tako vesel, da je sinčka objel in rekel: „Tvoja odkritosrčnost in resnicoljubnost me je bogato odškodovala za drevo; hvala mi je kot listu drevesa z žlahtnimi sadovi!“

em globoko orana in kolikor mogoče pognojena, 43 g sladkorja, pri nas le 34 g, na Havaju, kjer je najboljše zemlja za trst, pa 300 g na 1 ha. Kakor se že kaže, bo iz Angleške in iz njenih kolonij trsni sladkor izpodrinil pesnega. Naš izvoz bo padal močno. Zato bodo skusili tovarnarji kolikor mogoče doma še pomnožiti porabo sladkorja. Najbrž se bi tudi država spomnila, da bi se dal sladkorju kak novi davek pritisniti. Torej je gotovo dobro, da se ne navadiš preveč na sladkor.

Kako zabraniš, da se mleko ne skisa. Štajerski mlekarški strokovnjak nam piše: V vročem poletnem času pride v mesta na tisoče litrov mleka, ki se je že med vožnjo skisalo. Tako mleko izgubi veliko na vrednosti, ker se pri kuhanju popolnoma skisa in se kot mleko ne more uporabiti. Ker že itak silno primanjkuje mleka, je treba storiti vse, da pride mleko na kraj, kamor je namenjeno, sveže in sladko. Zlasti je življenjska potreba za otroke, matere in bolnike, da dobijo neskisano mleko. Treba je torej skrbno ravnati z mlekom, da se ne skisa pri prevažanju. — Kot prvi pogoj, da ohraniš mleko kolikor mogoče dolgo časa sveže, je snaga pri molžnji. Pri snažni molžnji se ohrani mleko dolgo časa sveže in neskisano, nasprotno pa postane mleko v najkrajšem času kislo. Pred vsem je potrebno, da je zelo snažna posoda, ki se jo rabi pri molžnji. Pred molžnjo se naj kravje vime osnaži s suho cunjjo, da tako odstraniš od vime na prah, delce stelje in drugo nesnago. To delo ne stane mnogo truda in ne zahteva veliko časa. Namolzeno mleko preceedi v rešetce, v katero je položena snažna platnena cunjja. Na ta način ostanejo v rešetcu, oziroma na platneni cunjji vse mleku škodljive in nesnažne snovi in se ni bati, da bi se mleko kmalu skisalo. Po končani rabi se mora platneno cunjico, ki se je nahajala v rešetcu, skrbno oprati in posušiti. Takoj po molžnji se mora mleko postaviti za nekaj časa na zračni prostor, da se shladi. Čim hitreje in temeljiteje se mleko shladi, tem večje je jamstvo, da se mleko ne bo predčasno skisalo, kajti znano in priznано je, da se mleko, če je snažno spravljeno, skisalo le počasi. Kmetom se priporoča, da postavijo lonec z mlekom takoj po molžnji v škatl mrzle vode in se mleko s snažno lesenno palčico nekoliko meša. Če pa moreš postaviti posodo, napolnjeno s svežim mlekom, v kako tekočo vodo, je pa najbolje. Toplega mleka nikakor ne vlivaj v posode, v katerih se pošilja na kraj, kamor je namenjeno. Ako se upoštevajo ti nasveti, ostane mleko tudi v toplem poletju dolgo časa sveže in se ni bati, da bi postalo predčasno kislo.

Novo sredstvo zoper peronosporo. Listi poročajo, da je tovarnar Czapek na Dunaju iznašel novo sredstvo zoper peronosporo. To sredstvo se zove »Antisprin« in se izdeluje iz surovin, ki jih imamo v Avstriji dovolj v zalogi. Če bo to sredstvo kaj vredno, kar bo pokazala preiskava, bomo ob priložnosti natančneje poročali.

Ali je okusno meso domačih zajcev? Iz Ljubljane se nam piše: Ko sem zadnjič zopet obiskal vojno zajčarno pod Rožnikom, sem se s tamošnjim voditeljem dr. Voczko pogovarjal o dobroti in užitnosti mesa domačih zajcev. Čudno se mi je videlo, zakaj se ljudje tega mesa tako branijo. Dr. Voczka mi je rekel, da je temu krivo samo neutemeljeno govoričenje takih ljudi, ki še nikoli takega mesa niso, a on za svojo osebo pa, da ga mora prav posebno pohvaliti. Zajčje meso je vedno najti na Francoskem, v Belgiji in na Angleškem na jedilnih listih najboljših restavracij in hotelov. Pripravljajo ga tamkaj na najrazličnejše načine in ljudstvo ga silno rado kot neko posebno dobro in tečno jed uživa. Dr. Voczka mi je nadalje pravil, da se bavi z zajčjerejo že nad 12 let ter da so on in vsi njegovi ves ta čas radi in s posebno slastjo uživali zajčje meso, kadar so ga imeli na razpolago, edino njegov oče se je temu upiral in trdil, da on takega mesa za ves svet ne bi hotel in niti mogel jesti. Kaka tri leta pred vojsko pa se je domenil s svojimi sestrami, naj pripravijo večjega zajca kot »ogrski paprikaš« ter da nikakor ne smejo četu povedati, kakšno meso se je v to porabilo. Stari gospod ga je jedel in je paprikaš še pohvalil. Ali kaj je jedel, mu seveda niso povedali. Prihodnji teden so storili isto in tudi tretji teden so s starim gospodom večerjali paprikaš. Ko je dr. Voczka oče že tretjič jedel zajčje meso, ne da bi bil o tem kaj vedel, se je sin že smel opogumiti ter začel hvaliti zajčje meso. Rekel mu je: „Zajčje meso je pa vendar le zelo dobro.“ — „Že mogoče“, mu je odvrnil oče, „toda jaz ga ne bi mogel jesti.“ — „Saj si ga vendar že jedel“, mu je rekel sin. — „Ne, nisem ga še nikoli jedel; to je nemogoče!“ — „Pač, pač, današnji paprikaš je bil pripravljen od zajčjega mesa. Tudi v prejšnjih dveh tednih si s slastjo jedel tako meso.“ — „Ni mogoče“, se je začudil stari gospod. Dr. Voczka je bil na to pripravljen in je pomolil očetu pred obraz zajčjo glavo. Stari gospod je nato povedal, da je mislil, da je jedel dobro telečje meso in je odtlej vedno največji zagovornik te vrste mesa. — Dostikrat pa izvira upiranje proti uživanju zajčjega mesa tudi odtod, ker ga ne znajo prav pripraviti. V slovenski knjižici, ki v kratkem izide, bo nekaj navodil, kako je napravljati nekatere jedi od zajčjega mesa, kdor pa hoče takih kuharskih receptov še več, naj si kupi knjižico »Lehrmeister-Bibliothek št. 334-335, Kaninchenfleischküche«, ki jo je dobiti v vsaki knjigarni za 40 pfenigov (60 vinarjev).

Rusko bojišče.

Rusi se z vso brezobzirnostjo zaganjajo v našo fronto, v zavesti, da morajo imeti prodiralni poizkusi že v prvih dneh uspehe, ako se naj res obneseje. Rusi so se na svojo ofenzivo dobro pripravljali, zlasti so tudi nakopičili ogromne množine ameriške in japonske municije. Že dne 28. maja je bilo iz živahnega delovanja artilerije razvidno, da se nekaj pripravljajo, in dne 3. junija so zaigrali ruski topovi, ki so pričeli sipati na postojanke armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda na obeh straneh ceste Rovno—Luck v širini 25 km svoj bobnajoči ogenj — mogočen uvod ruskega navala. Že priložni dan se je razvila ogromna bitka na celi 350 km dolgi fronti med Bojanom in Prutom ob Besarabski meji ter koleonom Styra pri Kolkijih v Polesju. Tudi tokrat se bjeje Rusi po svoji stari znani navadi: v gostih vrstah naskakuje ruska pehota po 12krat na dan, navzlic strašnim izgubam. Zdi se, da so hoteli Rusi pred vsem predreti fronto armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda ob Putilovki in tam so bili ruski navali takoj prvi dan strahoviti. Pred našimi postojankami so se kopicile grmade ruskih mrličev. Dne 5. junija so postali boji še hujši. Ruska jugozapadna vojska, ki sestoji iz treh armad pod vrhovnim poveljstvom generala Brusilova, je osredotočila svojo glavno silo na fronti med Mlinovom in Oliko ter je poskušala z močnimi udarci pri Sapanovu blizu Kremenjca, razbiti našo fronto, naslanjajočo se na trdnjavo Dubno. Dne 6. junija se je umaknilo levo krilo armade Jožefa Ferdinanda s Putilovke in izpred Mlinova ter je odšlo v prostor trdnjave Luck ob Styru. Boji dne 7. in dne 8. junija so nas prisilili, da smo vzeli fronto za reko Styr nazaj. Sicer pa je dne 8. junija vladal na ruski fronti razmeroma mir. Rusi so pokopavali mrličje, ki so ležali v celih kupih pred njihovo fronto. S tem večjo silo pa je buknil ruski naval naslednje dni proti našim postojankam. Dne 9. junija je Rus v prostoru med krajema Okno in Dobronou napadel osemkrat. Ob spodnji Strypi so se naše čete umaknile na zahodni breg. Pri Lucku so se naši istotako umaknili na zahodni breg Styra. Dne 10. junija smo vrgli Ruse pri Kolkiju ob Styru zopet nazaj in ujeli 1500 Rusov. Severozahodno od Tarnopola smo iztrgali Rusom neko višino. Nad vse hudi so bili ta dan tudi boji v severovzhodnem delu Bukovine. Dne 11. junija smo se v tem prostoru po trdih bojih ločili od sovražnika in zavzeli novo bojno črto. Pri Bučacu ob Strypi, ki ga je sovražnik že zavzel, so naši ujeli 1300 Rusov. Pri Tarnopolu in v Voliniji smo odbili več srditih ruskih napadov. Dne 12. junija so Rusi udrli čez reko Dnjestr in so vkorakali v mesta Zadagora, Snyatin in Horodenka. Severozahodno od Tarnopola so naši neprestano v izredno srditem boju. V Voliniji je ruska kavalerija prodrla že do kraja Toroczyn (20 km zahodno od Lucka). Pri Kolkiju še Rusi niso mogli prodreti čez Styr.

Naša sedanja bojna črta.

Po poročilih, ki so došla v sredo, dne 14. jun., z ruskega bojišča, teče sedaj naša fronta sledeče: Najbolj je naša bojna črta vsled ruskega vpada v pogrnjena v Voliniji. Rusi, ki so zopet zasedli mesto in trdnjavo Luck, so že prodrli do kraja Torčin, t. j. 20 km zahodno od Lucka. Od Torčina gre bojna črta v južni smeri zahodno od Dubna čez reko Styr in dalje v ravni črti zahodno od Tarnopola in nato ob zahodnem bregu Strype blizu do mesta Bučac, kjer se je bojna črta premaknila zopet nekoliko proti zahodu. Južnozahodno od Bučaca prekorači naša fronta Dnjestr in gre nato južno od Horodenke, katero so že Rusi zasedli, ob severnem bregu reke Prut do Snyatina (že tudi v ruskih rokah) in od tam na južni breg reke. Nato gre bojna črta kakih 7 km severno od Černovic ob Prutu mimo Bojana do Besarabsko-rumunske meje.

Pred Černovicami 800 topov.

List „Czernowitzer Allgemeine Zeitung“ poroča, da so Rusi ob Besarabski meji pred Černovicami zbrali nič manj nego 800 topov. Poleg tega še imajo Rusi mnogo moderno urejenih münskih metačev. — Francoski častniki, katerih je sedaj posebno mnogo v ruski armadi, vodijo naškoke, v katerih se rabijo strupeni plini. Stréljanje ruske artilerije je zadnje dni hujše kot je bilo v vseh dosedanjih bitkah.

Borba za Černovice.

Glavno mesto Bukovine, Černovice in okolica, je zopet pozorišče velikih zgodovinskih dogodkov. Severno od mesta divja srdita bitka. Gre se za to, ali ohrani mesto Avstrijce kot gospodarje, ali pa se ga bodo polastili zopet Rusi. Železnica Černovice—Kolomeja je sicer močno ogrožena, vendar še drdrazo neprestano vlaki z ranjenci proti zahodu in deloma tudi po železnici, ki vodi proti Sedmograški. Prebivalstvo, ki je še ostalo v mestu, pričakuje z veliko napetostjo bodočih dogodkov. Grom topov se od časa do časa razlega po Černovicah tako močno, da je težko razločiti govorjenje ljudi na ulici. Od pretresovanja, ki je nastalo vsled topovskega gromenja, se je mnogo zidov in dimnikov porušilo.

Neresnice o naših izgubah.

Iz vojnega časnikarskega stana javljajo: Rusko časopisje slavi krajevne ruske uspehe kot velike in odločilne zmage ter trdi, da smo izgubili v dosedanjih bojih več kot 100.000 (!) ljudi. Samoposebi u-mevno je, da smo imeli v že več dni divjajoči bitki izgube na ljudeh in gradivu, brezumno pretiravanje pa je, da smo izgubili 100.000 ljudi. Pribiti je, da so naše krvave izgube razmeroma majhne. Ruski generalni štab meri gotovo po ogromnih krvavih izgubah svojih napadalnih čet, ko trobenta o nas take številke v svet.

Ruske priprave za sedanjo ofenzivo.

Danski listi pišejo, da so se Rusi na sedanjo ofenzivo zelo skrbno pripravljali. Armado so s številnimi novimi vpklici močno ojačili. Nova carjeva zapuščina, vojni minister Šuvajev in general Frolov, sta sama prevzela preustroj ruske armade. Organizacija in preskrba armade se je vršila po najnovejših načinih. Posebno skrb sta omenjena generala posvetila izdelovanju streliva, preizkušnji topov, izobrazbi častnikov ter preuredbi železnice in železniškega prometa. Rusi so od marca do sedaj neprestano klicali iz Azije in cele Rusije nove čete v bližino fronte, kjer so se pripravljale na sedanjo ofenzivo. Rusom so prišli na pomoč francoski, angleški in japonski častniki. Ruska armada, ki stoji na fronti od Kolkija ob Styru do rumunske meje, šteje 2 milijona mož, rezerve pa so baje še številnejše.

Rusi pošiljajo vedno sveže čete na fronto.

List „Pester Lloyd“ izvaja: Carjeva armada, ki je planila s svojo glavno silo na našo armado, ni mogla v štirih dneh drugega doseči, kakor da je vzela dva mala dela bojne črte, je pač to dovolj klavrna pridobitev, ker so upali, da osvoje celo izgubljeno ozemlje in nam pokazali pot čez celo Poljsko v Krakov in da obnove carstvo v Galiciji, če bo le šlo. Klavrnosti sedanjega splošnega nastopa Rusov ne izboljša dejstvo, ker si je morala Rusija za to, da je vzela s strašnimi izgubami Okno in Oliko, izposoditi čete na Kavkazu, vsled česar so Rusom iztrgali Turki pri Erzerumu postojanko za postojanko.

Vojni poročevalci nepristranskih držav poročajo, da Rusi noč in dan pošiljajo sveže polke na fronto. Vlaki drdrazo iz osrednje Rusije neprestano proti Galiciji. V ruski vojaški železniški upravi imajo vodstvo japonski častniki.

Vojska se sedaj zopet znova začne.

Ruski vojni minister Šuvajev je izjavil zastopnikom moskovskih in petrograjskih listov, da se vojska še ne bo kmalu končala, temveč se je sedaj šele znova pričela.

Slovenski dragonci ob Strypi.

Slovenski dragonci nam pišejo dne 9. junija od Strype: Tukaj so se pričeli zopet večji spopadi med nami in Rusi. Na vso moč si namreč prizadevajo po žetev priti v Galicijo, ker vedo, da je kljub slabim razmeram vendar polje zelo skrbno obdelano. Tokrat so si zopet prste opekli. Nagnali smo jih nazaj v njih brloge, odkoder so prišli. Precejšnje je bilo pa tudi število onih, ki so prosili za milost. Slovenski fantje dragonskega polka in oddelka strojnih pušk pošiljamo srčne pozdrave v domovino: A. Rakovič iz Selnice, J. Medved iz Cirkovec in desetnik Lesjak iz Celja.

Italijansko bojišče.

Na bojišču se razvijajo dogodki za nas neprestano ugodno. Veliko pozornost vzbujajo sedaj notranjepolitični dogodki v Italiji, namreč odstop Salandrovega ministrstva, Ministrstvo je padlo vsled vojaških neuspehov v gornji Italiji, in zato velja nezaupnica, ki jo je dobil Salandra, tudi Kadorni. Kdo bo Salandrov naslednik, se še ne ve, a najbolj verjetno je, da bo izbran mož, ki bo za brezobzirno nadaljevanje vojske.

Dogodki na italijanskem bojišču.

Dne 7. junija so naše čete severoizhodno od Asiaga zavzele zahodni in severni del gore Monte Meletta, južno od Asiaga pa goro Monte Lemere. Dne 8. junija so se naši z naskokom polastili gore Monte Sisemol (1244 m), ki leži izhodno od Asiaga, in Monte Castelgombertq (severno od gore Monte Meletta). Na tej gori je bila močna italijanska posadka čez 500 mož, ki se je takoj udala. Naši so spravili te dni težke možnarje na zavzeti višini, z njimi obstreljujejo laške utrdbe na gorskih vrhovih. Dne 9. junija so Italijani srdito napadali naše postojanke med Adizo in Arsierom, a so bili odbiti. Ob tolminskem območju so naši zrušili s pomočjo topov ovire in kritja sovražne bojne črte. Na Monte Lemere so naše čete dne 10. junija odvzele Lahom še zadnje postojanke. Dne 11. junija so Italijani zopet močno napadali na celi tirolski fronti, a so bili povsod vrženi nazaj. Dne 12. junija večinoma samo artilerijski boji.

Avstrijski letalec zopet v Italiji.

Naša pomorska letala so dne 8. junija metala na železniške naprave v gornjeitalijanski mestih Portogruaro, Latisana, Palazzuolo in v notranjo pristanišče v Gradežu bombe in napravila nemalo škode. Oddelek pomorskih letal je v noči od 11. na 12. junija železniško progo San Dona—Mestre in železniško napravo v Mestri (severozahodno od Benetk), izdatno in vidno z velikim uspehom obmetoval z bombami; večkrat je bila dobro zadeta shramba za lokomotive in orožarna v Benetkah. Vsa naša letala so se kljub srditemu obrambnemu ognju vrnila.

Naš podmorski čoln potopil laško križarko.

Avstrijski podmorski čoln je dne 8. junija zvečer v spodnji Adriji potopil veliko italijansko križarko „Principe Umberto“, ki je prevažala čete. Križarka se je v nekaj minutah potopila.

25 km na italijanski zemlji.

Četovodja Ivo Šepetauc od 87. pešpolka nam piše izpred Asiaga:

Daleč smo že prodrli na laško stran. Naše geslo je: Slovensko kri preliti v blagor domovini. In sreča nam je bila dosedaj mila. Dobili smo že važne postojanke v svoje roke. Pri prvih bojih je padel naš bataljonski poveljnik, stotnik pl. Klenček in njegov priložnik Vincenc Garka, rezervni poročnik, poprej graščiški oskrbnik v Ptuju. Tukaj je bil lep plen: 5 strojnih pušk, mnogo smodnika, patron in orožja, vozov ter mnogo ujetnikov. Dne 21. maja je pa bila ravno tako huda bitka kot prvi dan in je padlo zopet mnogo naših tovarišev, med temi četovodja Fran Blazin in Henrik Marusa, trgovski pomočnik, doma iz Koprivnice. Naj v miru počivata daleč od ljube mamicе. Zdaj se nahajam 25 km na italijanski zemlji. Naznaniti še Vam hočem, da je gospod narednik Završnik lastnik zlate hrabrostne svetinje. Sedaj ima torej že vse hrabrostne svetinje. Pozdrave vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Fantje in možje polka 87. 10. stotnije: Ivo Šepetauc, Rotlrwein, četovodja, in Ignac Cizel, desetnik.

„Hrabri južni Stajerci.“

List „Linzer Tagespost“ priobčuje pismo nekega častnika:

Se vedno pod velikim utisom včerajšnjega dne (21. maja), naj nekoliko opišem svoje doživljanje. Ker je deloval moj bataljon na raznih delih fronte ter bil zate pod tujim poveljstvom, sem se nahajal na stališču nekega polkovnega poveljstva, tik za katerim so lajale štiri lastne baterije. Kraja žal se ne smem imenovati, toda iz poročila z dne 22. t. m. ga je prav lahko uginiti. Že ob 7. uri zjutraj, po mogočnem artilerijskim učinkovanju se je posrečilo hrabrim južnim Stajercem vzeti del sovražne fronte, in čez četrte ure sem že videl nad 1000 ujetnikov, ki so v trumah prihajali iz postojanke proti nam — a močno preganjani po laškem ognju. Krog približno 10. ure dopoldne je postal sovražni ogenj, ki je bil namenjen artileriji za našim stališčem, tako močen, odkrušeno kamenje je tako na gosto letelo krog nas, da smo morali iskati zavetja v majhni kaverni. Je tu intam med odmori se je moglo zopet opazovati. O krog poldne se je zastavil zadnji napad na višino C., katerega se je udeležilo tudi več stotnij mojega bataljona. Istočasno se je pa izvršil napad štirih italijanskih polkov iz gozda sem, ki se je končal s popolno razrušitvijo sovražnika. Zopet 2500 ujetnikov! Naše strojne puške so strahovito puščile in beg ostankov je izpremenila naša celokupna artilerija v popoln polom. Vse je drlo in proti večeru so naši naši poročevalski oddelki zapuščene sovražne topove v gozdu. Radost ogromna. Jutri upam biti tudi na sovražnem ozemlju in kakor vse kaže, bomo doživeli mogočno kazen božjo nad onimi, ki so tekom desetletij postali močni po zaslugi zveze z nami, potem pa na zavraten način dvignili orožje proti nam, Vse je veselo, da končno tudi tu ponese mo vojno grozo izven mej naše domovine.

Naš polk v bojih.

Prijatelj nam piše:

To so bili kruti in krvavi dnevi za 87. pešpolk 20. in 21. maj, a bili so tudi sijajni za nas. Pridobili smo si jedno najlepših zmag. Grozni prizori in slike so bile na bojišču. Topovi so grmeli, granate in pa šrapneli so trgali cele čete in strojne puške so žele svoje žetev. Tisoč sovražnikov je ležalo raztrganih skupaj na jednom mestu in sredi najhujšega ognja smo gnali tisoče ujetnikov k nam nazaj. Italijanski vojaki so nosili na hrbtu svoje ranjene častnike k nam in večkrat sem videl: prišumela je granata in ranjena in nosilec ni bilo več med živimi. Med kupom mrtvecev so ležali raztrgani, na pol mrtvi sovražniki ter jadikovali in prosili pomoči, a v rokah še držali puške z bajonetom. Človek ni vedel, komu naj najprvo pomaga in kje se naj skrrije koseči smrti. 2 dni je trpela ta krvava borba, marsikateri tovariš je pri tem izdihnil svojo junaško dušo, tako n. pr. naš kadet Stampil iz Pragarskega.

Se jeden prizor: Naši priplazijo po mnogih izgubah blizu sovražnih utrdb na hrib. Sovražnik natakne belo zastavo v znamenje, da se hoče udati, Naši grede k njim, a sedaj začne sovražnik s svojimi

strojnimi puškami naše žeti. Še ostali naši junaki pa grede le naprej, le naprej, in končno je padla laška utrdba, na koji se je sovražnik držal skoro eno leto in jo z vsem novodobnim utrdil. Neprimerno velike so bile izgube sovražnikove, naših je primeroma le malo padlo, a tem več jih je ranjenih. Pri jedni stotnji je od častnikov ostal le kadet Goršič, ki se je, akoravno že ranjen, hrabro boril in vodil naprej to stotnijo, koja sem jaz potem prevzel, a le za nekaj dni.

Dne 23. majnika smo prestopili italijansko mejo in korakali več ur v sovražnikovo deželo. Mimo utrdb in priborenih topov nas je peljala naša pot, mimo italijanskih skladišč in pol pogorelih taborov. Pred par dnevi sem bil na trdnjavi Verena in imel krasen razgled na italijanska mesteca in pokrajine, a na drugi strani sem opazoval naše čete, ki so v zelo neugodnem zemljišču prodirale proti sovražniku. Kolikor se je dalo videti, je bil hud boj.

Včeraj (dne 28. maja) smo v megli in dežju šli naprej iz višočine 1600 m proti dolini, bližje novega bojišča. V italijanskem gozdu smo si postavili naše šotore in pri velikem ognju sušili naše do kože premočene stvari in danes se grejemo pri ognjišču, a okrog nas šumijo in bobnijo naši in sovražni topovi.

Lahi bežijo v največjem neredu.

Slovenski vojaki 47. pešpolka nam pišejo dne 5. junija: »Človek obrača, Bog pa obrne.« Tako nam pišejo slovenski fantje z italijanske zemlje. Kralj Emanuel in njegovi hrabri vojskovodje so si že delali načrte, kako bodo korakali proti Dunaju A kaj se je zgodilo? Naši hrabri vojaki so Lahom z božjo pomočjo vse načrte prekrizali. Mi stojimo že precej daleč na italijanskih tleh. Ni dolgo tega, ko sem se sam dobro prepričal in sem videl, kako so polentarij morali pobežati v največjem neredu in vse popustiti, kar so imeli. Nedavno pa mi pride v roke neki list iz Milana. Kako se začudim, ko vidim kakšna velika laž je bila v njem. Naslikan je namreč bil Trident in njihova fronta na d Tridentom. Poglejte, kako se Lahi sami norčujejo iz svojih ljudi in posebno pa se vojaki, ki so sami videli, da to ni res. Niti z dalnogledom niso videli na Trident, še manj pa, da bi tam bili.

No, signor Kadorna, kaj boš pa sedaj rekel, ko mi marsiramo za teboj? Dosti si jih že poslal, kamor si zmiraj želel, ali ne, da bi nam deželo vzeli, šli so namreč pod varstvom naših bajonetov, v avstrijsko ujetništvo. Ni ga dneva, da naši vojaki ne bi napredovali. Zmaga mora biti naša. Ako Bog da, bo šlo še dalje tako naprej kakor sedaj. Upamo, da bo kmalu prišel tisti srečni dan, ki nam bo prinesel zaželjeni mir.

Prav lepo pozdravljamo »Slov. Gospodarja« in vse njegove bralce. Z veseljem citamo naš list, zato se Vam prav lepo zahvaljujemo zanj. Slovenski fantje od 47. pešpolka: Ivan Mihalič iz Istre, Alojz Požgan, Alojz Štraus, Alojz Janoš, Anton Tišler, Anton Perko Marko Harb, Ignac Murko iz Slov. Štajerske. Živela naša domovina!

Kako Lahi bežijo.

Vojak, doma iz Št. Petra pri Mariboru, piše z laškega bojišča:

Sedaj je že 16. dan, ko smo začeli Laha nabijati. Gre mu slabo pri polenti, Nima časa, da bi si jo skuhal; mora prej bežati. Pa jo dobimo mi in tudi špeh zraven. Tudi oni ljudje, ki bežijo pred nami, nam pustijo svinje, kure, krompir in dosti drugega. Nimajo časa, da bi vzeli vse s seboj. Zato se pa mi gostimo, ker je tukaj pri nas že skoraj vsak kuhar, posebno mi, ki smo od začetka na vojski. Zdrav sem še, hvala Bogu in Mariji. Saj še tudi molim in ravno danes sem bil pri sv. maši, ker sem sedaj zadaj v prednji rezervi. Dež gre pogosto, pa saj je dobro, da nas ne žaja tako.

Lahu smo odvzeli mnogo plena.

Slovenski možje in fantje nam pišejo: Slovenski možje in fantje na tirolski fronti z veseljem prejemamo Vaš list, da izvemo, kaj se po svetu godi, a posebno pa v naši mili slovenski domovini. Našemu zahrbtnemu sovražniku dajemo pošteno po prstih za njegovo nezvestobo. Polentar jo je že daleč nazaj popihal in nam je prepustil veliko vojnega gradiva in tudi veliko vina, sira in kruha smo našli.

Vsem bralcem in bralkam »Slovenskega Gospodarja« najiskrenejšje pozdrave in se Vam priporočamo v molitev: Karl Letnik, poddesetnik, Ant. Perko, Ignac Murko, Ivan Pihler, Alojz Lorber iz Slov. gor., Karl Ceher, desetnik, in Anton Repolusk iz Jarenine, Anton Šlamberger, desetnik, Vencel Terčič, Štefan Rak iz Slov. Bistrice, Anton Berlič od Sv. Petra pri Mariboru, Kebrič Karol, Sternat Anton iz Kamnice in Anton Laznik od Sv. Lovrenea pri Mariboru, vsi pri 7. stotnji 47. pešpolka.

Ministrstvo Salandra odstopilo.

V seji poslanske zbornice dne 10. junija je ita-

lijanski ministrski predsednik Salandra govoril o sedanjih naših ofenzivah ter rekel: Sovražnik (Avstrija) je izrazil mir na drugih bojiščih, da se je pripravil na mogočno ofenzivo proti nam ter v trentinskem kotu zbral mnogoštevilne izbrane čete in strašno množino artilerije. Za ofenzivo si je izbral črto Lagarinsko dolino in planjave ob Brenti. To je točka, kjer smo najbolj ranljivi. To točko so nam vsilili leta 1866, da bi imel sovražnik vedno, kadarkoli bi se mu zljubilo, odprta vrata v našo hišo. (Splošno mrmranje po celi zbornici. Klici: Zakaj niste vrat zaprli?) Take nepovoljne okolščine so omogočile prve, neuttajljive uspehe sovražne (avstrijske) ofenzive. Zraven tega pa se mora možato priznati, da bi se dala ta točka vsaj dalje časa braniti ali da bi se ofenziva vsaj v večji oddaljenosti od ravnine na gorah dala ustaviti, ako bi bila obramba in priprava boljša. (Glasno mrmranje. Klici: Vi obtožujete!)

Na to je stavil Salandra vprašanje, ali mu poslanska zbornica zaupa ali ne. Izrekla se mu je s 197 proti 158 glasovi nezaupnica. Seja se je zaključila in drugi dan je Salandra izjavil, da odstopi z vsemi ministri. Na to se je zasedanje drž. zbora odgodilo.

Bodoče italijansko ministrstvo.

Kot kandidatje za italijansko ministrstvo se imenujejo 83letni Boselli, ki je za nadaljevanje vojske. Dalje se imenujejo poslanik v Parizu Tittoni, bivši finančni minister Luzzatti, poslanec Padovanski Alessio, največji vojni hujskač socialist Bissolati in drugi. Gre sedaj seveda za to, ali bo prihodnje ministrstvo za brezobzirno nadaljevanje vojske, ali pa pogojno tudi za mir. Anglija je baje že izrekla željo, da bi ostal doseđanji zunanji minister Sonino in četverosporazumovi poslaniki baje mislijo italijanskemu kralju izreči željo svojih vlad, naj se upostavi ministrstvo, ki ne bo spremenilo doseđanje italijanske zunanje politike.

Sovražne torpedovke v Poreču.

Mornariško poveljstvo javlja:

Dne 12. junija zjutraj so udrli trije italijanski torpedni čolni v poreško luko. Naše obrambne baterije in naša letala so pa takoj pregnala sovražne torpedovke. Lahko je bil poškodovan samo eden zid in ena streha, ranjena ni bila nobena oseba, dočim so naše baterije in letala opetovano zadela sovražne torpedovke.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom divja huda artilerijska borba. Nemci s težkimi topovi obstreljujejo posebno na zahodni strani Moze francoske utrdbe. Dne 9. junija so Bavarci in infanterija iz Vzhodne Prusije zavzeli zahodno od utrdbe Vaux močno francosko poljsko utrdbo. Pri Douaumontu so Nemci svojo črto pomaknili na greben tamošnjih višin. Tudi na angleškem delu fronte so se razvili večji boji. Nedavno so Nemci iztrgali Angležem 3 km dolgo fronto pri mestu Ypern.

Novi francoski topovi.

Francozi so spravili pred Verdun novo vrsto topov, ki imajo premera 40 cm ter streljajo tako naglo, kakor sloviti francoski 7.5 cm topovi. Od teh topov pričakujejo Francozi rešitev Verduna. V delu so baje še drugi novi topovi, ki obljublajo še več kot 40-centimeterski.

Pred Solunom.

Na predsolunskem bojišču se vršijo le manjše praske. Glasi se, da namerava Anglija proglašiti Solun za svojo popolno last. V Macedoniji, kjer so nastavljene četverosporazumove čete, so Angleži odstavili grške oblasti in jih nadomestili s svojimi.

Grčija.

Četverosporazum se je zelo razburil, da je pristala Grška Bolgarom zasesti brez odpora nekatere obmejne kraje, čeravno je četverosporazumu pripustila Grška mnogo več. Četverosporazum je kaznoval Grško s tem, da je ustavljal pomorsko trgovino z Grško. Angleške in francoske križarke so ustavile vsak promet grških parnikov, francoska vlada je grške ladje, ki se nahajajo v francoskih pristaniščih, celo zaplenila, general Sarrail namerava proglašiti obsedno stanje v celi Tesaliji, pred pirejskim pristaniščem križarijo angleške vojne ladje, katerih topovi groze staroslavnemu gradu grškega glavnega mesta. Grška vlada in kralj se nevarnega položaja popolnoma zavedata in že se poroča, da sta sklenila, se preseliti v Lariso. Udasta pa se nikakor ne. Ker je četverosporazum zahteval, da se mora Grška vsakemu nadaljnemu prodiranju Bolgarov ustaviti z orožjem,

je Grška na to zahtevo odgovorila s tem, da je del svoje armade razorožila.

Četverosporazum tudi želi, da naj grška vlada znova povpraša narod za mnenje o svoji politiki, to je, da naj razpiše nove volitve.

Rumunija.

Rumunski kralj je potoval po Donavi. Zaradi dogodkov na avstrijsko-ruskem bojišču se je vrnil v prestolnico.

Amerika pred volitvami.

Vsako četrto leto si volijo Severoameriške Združene države svojega predsednika-vladarja. Republikanci so imenovali za svojega kandidata sodnika Hughesa, demokrati sedanjega predsednika Wilsona, naprednjaki bivšega predsednika Roosevelta. Roosevelt, rodom žid, se še obotavlja, ali bi kandidaturo sprejel ali ne.

Poroka četverosporazuma.

List „Temps“ poroča:

V kratkem se bo najbrž uradno razglasila poroka angleškega prestolonaslednika z najstarejšo hčerko italijanskega kralja Jolando. Potovanje vojvode Connaught v Rim je bilo s tem v zvezi.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko.

Kakor se čuje od zanesljive strani, je pogodba med Avstrijo in Ogrsko v celoti gotova. Gre le še za rešitev podrobnosti. Pogodba je sklenjena za 20 let, ne kot doslej na 10 let.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Martin Blažič.** Dne 29. aprila je na laškem bojišču padel vrl mož Martin Blažič, doma iz Hoč. Zapušča ženo in 3 male otročiče. N. p. v m.!

— **Martin Fabijan, Alojzij Kristanšek, Anton Brečko in Jožef Zupanc.** Sv. Rupert nad Laškimi: Martin Fabijan, p. d. Petričev, iz Svetine, star šele 20 let, je padel dne 9. junija ob Soči junaške smrti. Že v zgodnji mladosti je kazal veliko veselje in zanimanje za kmečki stan, ki ga je ljubil z vso svojo mlado dušo. Naša mladeniška organizacija je izgubila z njim najdelavnejšega odbornika, Marijina družba najboljšega uda in Petričev dom svojega prihodnjega gospodarja. V miru počivaj v daljni, pa slovenski zemlji! — Ob Soči sta padla tudi Alojzij Kristanšek, Lukežev iz Kanjuc, tudi edini sin, ki je bil odločen za gospodarja, in Anton, mlad gospodar in pridlen zidar iz Javornika, na ruskem bojišču pa mladenič Jožef Zupanc iz Kanjuc. Vojska nam pobira ravno najboljšo moč in mladeniče, ki jih bomo le teško pogrešali.

— **Alojz Gajšek.** Vrbno pri Sv. Juriju ob juž. zel.: Prišlo je žalostno poročilo, da je na italijanskem bojišču padel Alojz Gajšek, zadet od granate. V bolnišnici je vsled težkih ran izgubil svojo dušo. Bil je jako priljubljen. Boril se je v Srbiji, v Galiciji in na Italijanskem. Sar je bil 25 let. Tudi trije njegovi bratje se borijo za domovino. Spavaj sladko v italijanski zemlji, tvoja duša pa naj sveti raj uživa!

— **Simon Hojnik.** Č. g. vojni kurat Krajnc poroča, da je dne 21. maja padel pri Luzerai na tirolskem bojišču častne smrti za domovino Simon Hojnik. Rajni je bil čevljar-ski mojster v Peklu pri Policanah. Lahka mu boji tuja zemlja!

— **Jakob Jurkovič.** Turjanci pri Kapeli: V minulem tednu je došlo za stariše ter brate in sestre Jurkovičene, p. d. Skofove, žalostno poročilo, da je njih sin, oziroma brat Jakob padel častne smrti na bojišču, v hudem boju proti Italijanu, v 19. letu svoje starosti. Pokopan je bil pri gori Monte Costein. Bil je miroljubljen, vrl mladenič. Dobra pomoč in veselje starišev. Dragi Jakec, spavaj sladko tam v tujini!

— **Franc Kežman.** Št. Ilj v Slov. gor.: Svoje življenje je dal za domovino poddesetnik Fr. Kežman, ki je padel dne 25. maja na laškem bojišču. Star je bil 25 let. Bil je pridlen mladenič. Na svidenje nad zvezdami!

— **Martin Kink in Martin Cvelbar.** R a j h e n b u r g: Martin Kink iz Prekdola, bivši načelnik našega orlovskega odseka se je v Karpatah, v Galiciji in Bukovini bojeval neustrašeno. Kar so pustili Karpati, je vzelo visoko tirolsko gorovje. — Martin Cvelbar — vesel in vedno dober fant — bilo ga je samo življenje, odkritosrčnost. Hudobije

ni poznal, ljubil je Marijo ter bil neustrašen ud njene družbe. Zadnje leto je tudi pristopil k orlovskemu odseku. Vzela ga je smrt iz tega sveta na bojnem poju. Počivata v miru v tuji zemlji, zvesta sinova slovenske domovine! Ker sta bila draga našemu srcu, vaju nočemo pozabiti v svojih molitvah.

— **Anton Klampfer.** Sv. Križ pri Mariboru: Dne 3. t. m. je v neki poljski bolnišnici na Kranjskem umrl sin tukajšnjega cerkovnika Anton Klampfer. V zadnjem času je bil na jugozapadni fronti kjer si je ob velkonočni ostri kraški burji nakopal hud prehlad in temu sledečo plućnico, kateri je vsled srčne slabosti 3. t. m. podlegel. Pokopan je bil 5. t. m. na nekem vojaškem pokopališču na Kranjskem. Rajniki je doma opravljal službo grobarja, pomagal je svojemu že priletnemu očetu pri cerkvenojski službi ter je bil tudi pri naših družtvi marljiv sodelovalec. Zapušča ženo in 5 nepreskrbljenih otročičev. Blag mu spomin!

— **Rupert Knehtl.** Naš prijatelj nam piše z Laškega: Dne 8. junija je nam umorila sovražna krogla Ruperta Knehtla, doma iz Počehove pri Mariboru. Bil je izvrsten slovenski mladenič, komaj v dvajsetem letu svoje starosti. Padli počiva na hribu blizu mesta Asiago. Naj mu bo laška zemlja lahka! Za njim zalujemo vsi njegovi domači in znanci, pa tudi njegov najboljši prijatelj Marko Harč.

— **Avgust Nekrep.** Z italijanskega bojišča se nam piše dne 8. junija: Avgust Nekrep, desetinik 47. pešpolka, viničarski sin s Sladkega vrha pri Čmureku je padel v jurisu dne 30. maja, zadet v orsi od italijanske krogle. Pokojni je bil štirikrat odlikovan in sicer s srebrno kolajno I. razreda, z dvema srebrnima kolajnama II. razreda in bronasto. Stariši ne žalujte preveč za svojim sinom, saj je daroval svoje mlado življenje za ljubo domovino. Njegovi tovariši globoko sožalje izrekamo: Franc Ferčal, desetinik od Sv. Bolfanka v Slov. gor., Franc Pregl iz Hoč pri Mariboru, Jak. Polič od Sv. Marjete ob Pesnici, Matija Satler od Sv. Antona v Slov. gor. Padlemu bodi laska zemlja lahka!

— **Franc Zivko.** Franc Pregl od 47. pešpolka nam piše iz Italije: Dne 30. maja je na italijanskem bojišču padel zadet od laške krogle Franc Zivko, viničarski sin od Sv. Marjete ob Pesnici. Odlikovan je bil s srebrno kolajno II. razreda. Naj mirno počiva na laških tleh!

Razne novice.

* **Pisma za mir.** Papež Benedikt XV. je pred tednom sprejel odposlanca rimskega prebivalstva v okraju Trastevere (onstran Tibere). Pri tej priliki je papež izjavil, da dobiva iz vseh narodov Evrope vsak dan pisna, ki izražajo splošno željo miru.

* **U. g. vojni kurat** dr. Anton Jehart se je z listom z dne 26. aprila 1916 našemu prevzvišenemu g. knezoškofu zahvalil za milostni dopis z dne 1. marca t. l. ter je naznanil, da prebiva sedaj v Cagliari (Lazaretto, Sardegna, Italia), kjer opravlja dušokrbje pri naših vojaki v ondotni bolnišnici. Poroča, da je zdrav, z vsem preskrbljen in da z njim lepo ravna. Mil. gospod nadškof v Cagliari, msgr. Francesco Rossi, je pripravljeno, dr. Jehartu dopošiljati pisma, ki bodo zanj došla potom dunajske apostolske nuncijature in papeževega državnega tajništva.

† **Profesor dr. Sušnik.** Z italijanskega bojišča se poroča, da je pri zadnjem napadu bosensko-hercepolka štev. 2 na čelu svoje stotnije padel nadporočnik dr. Tomaž Sušnik, bivši profesor na mariborski c. kr. gimnaziji. Z njim smo izgubili blagega prijatelja, vrlega koroškega narodnjaka, mladina pa nad vse dobrega učitelja. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

Osebnost. Mariborski zdravnik dr. I. Turšič, je imenovan za poveljnika vojaške rezervne bolnice v Šternthalu pri Ptujju in začasno ne ordinira v Mariboru.

Odlikovanje. Cesar je višjega poštnega oskrbnika Ferdinanda Čeh v Mariboru vsled hvalevrednega službovanja odlikoval z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda na traku vojaško-zaslužnega križca.

Junaki. Koliko časa bo še vojska? Tako vprašati sme vsakdo, ki je vojska od njega terjala kako žrtev. Pri tem pa ne smemo prezreti onih tihih žrtev, ki jih ne vidimo in ki o njih ne govori zgodovinar in ne časnikar. Svetle svetinje se nevidno bleste na truplih tisočerihi, ki jih krije hladna ruša. Veličina junaštva se sodi in meri po zavestnem izpolnjevanju dolžnosti, ki ne gleda in ne vpraša po zunanjem odlikovanju, ampak trpi in se žrtvuje zaradi dolžnosti. In ali se taki junaki nahajajo samo na bojišču, pred sovražnikom? Ali jih ni dosti tudi v priprostih kmečkih kočah, kjer se materinska srca tope v žalosti, kjer osiroteli otročiči sklepajo rokice k molitvi za padlega očeta? Ali ne nosijo tudi ti bremen in križev? Ali niso to tihi junaki? Ali ne bomo tem prištevali tudi številnih oseb, ki jim je vojska porušila gospodarstvo, pa vse to človeško-mirno prenašajo! Veličina junaštva se sodi po zvestem izpolnjevanju vojnih dolžnosti, zato danes ni samo tisti junak, ki ne zna nič potrpeti, ki ga ne prevéva duh vzajemne domovinske ljubezni.

* **Kdor zaničuje** revni kmečki naš stan, ta nima srca, ali nima možgan. Iz Frankolovega se nam piše: Pravo! Pravo! Ta dopis sem čitala v zadnjem »Gospodarju« z nekakim navdušenjem. Mladenki v Savinjski dolini častitam in izrekam zahvalo. Dandanes je za kmeta stanje žalostno dovolj. Živijo branitelji kmečkega stanu! Frankolčanka.

* **Izmenjava invalidov** med Avstrijo in Italijo. V tekočem tednu se bo pričela izmenjava težko ranjenih vojaških oseb med Avstrijo in Italijo. Izmenjava se bo vršila na švicarskih tleh.

* **Ranjena** sta bila dne 4. t. m. na severnem bojišču med bojnim gromom v protispopadu učitelja: Kadet aspirant Vekoslav Črnigoj iz Sv. Križke Ceste na Vipavskem in enoletni prostovoljec četovodja Andrej Kenič iz Slavine pri Postojni. Oba služita pri 97. pešp., 8. stotnija. Vrlima bojevnika in tovarišema želimo vsi, da bi kmalu okrevala.

* **S snegom** pokriti hribi postali črni. Bivši »Gospodarjev« črkostavec Tomaž Robar piše gosp. Jonasi dne 8. junija: Imeli smo velik ples s polentanjem. Njegovi, s snegom pokriti hribi, na katerih so bile trdnjave, so postali črni in razrovani od samih granat. Lahki se posebno bojijo naših težkih možnarjev. Pristrčne pozdrave!

* **Slovenski fantje** zgubili svojega poveljnika. Slovenski fantje domačega pešpolka, oddelka strojnih pušk, poročamo, da smo dne 19. maja zgubili našega g. poročnika Sauerja. G. poročnik se je nahajal od začetka vojske v Karpatih, pozneje na Doberdolu in sedaj tukaj na južnem Tirolskem. Ni mu bilo dano, da bi se z nami udeležil prehoda čez laško mejo. Bil je zelo priljubljen pri našem oddelku, vse ga je spoštovalo in rado imelo. Bil nam je kakor oče, a kruta polentarska granata nam ga je vzela iz naše sredine. Pa polentar pomni, da hočemo maščevati našega g. poročnika. Mirno spavaj, naš g. poveljnik, v zemlji tirolski! Njegove prsi so tudi krasile tri kolajne: zlata in dve srebrni. Srčne pozdrave vsem bralcem »Slovenskega Gospodarja« iz italijanske zemlje! Franc Meško, Matevž Medved, Aleksander Kramberger, sluga padlega g. poročnika Ivan Svet.

* **Slovenski zrakoplovi** na severnem bojišču. S severnega bojišča pošiljamo slovenski zrakoplovi svojim ljubim domačim, sorodnikom in prijateljem ter vsem bralcem »Slovenskega Gospodarja« pristrčne pozdrave. V daljnem, tujem kraju vršimo svoje vojaške dolžnosti, vršimo jih udani in upajoči v božjo pomoč, ne strahše se nobene nevarnosti. Vse za dom in za cesarja! Poddesetnik Martin Vaupotič od Ormoža, poddesetnik Ivan Jerenc od Sv. Barbare v Haložah, desetinik Martin Petrinčič iz Mihalovcev, Ivan Glavan iz Velikih Lašč, Jožef Metelko iz Rake, Franc Pilko iz Šmarja pri Jelšah, Anton Virt iz Laz, Martin Jan iz Blede in Franc Nihler iz Staregore.

* **Pozdrave** z ruske fronte sem Slovencem in Slovenkam pošiljajo Jožef Skofič, Franc Dermulč in Valentin Onč ki že 22 mesecev stojijo na bojišču. Edina zabava in veselje jim je »Slov. Gospodar«, ki jim prinaša novice iz domovine. (Opomba upravnštva: Imenovani vojaki so poslali v pismo 2 K naročnine za »Slov. Gospodarja«, pa niso napisali nobenega naslova, pod katerim bi se jim list naj pošiljal. Prosimo jih torej, da nam takoj naznanijo naslov, da jim lahko pošljamo list.)

* **Mrtvi se oglašajo.** Iz ruskega ujetništva se je pred kratkim oglasil in pisal svojim starišem Fr. Kanop, doma od Sv. Antona na Pohorju. Razglašeno je že bilo, da je mrtev. V ujetništvu se nahaja že od jeseni 1914. Celih 15 mesecev se ni vedelo zanj. Piše, da je zdrav. — Alojzij Foršnerič od Sv. Urbana pri Ptujju se že od 17. avgusta 1914 ni oglasil. Dne 1. junija pa so domači dobili od njega dopisnico, na kateri piše, da se nahaja v Sibiriji. Z njim je še v ujetništvu Muršec iz Biša. V bolnišnici, kjer je ležal

težko ranjen, je še videl Zelenika iz Livajne, a zdaj ne ve, kje se nahaja. — Iz ruskega ujetništva je pisal Vincenc Brumen, doma od Male Nedelje. Steli so ga že med mrtve. Dne 12. oktobra 1915 so ga Rusi ujeli in od tistega časa ni bilo več glasu o njem. Dne 19. maja pa piše, da je v ruskem ujetništvu. Njegov brat je padel dne 15. julija 1915.

* **Kdo kaj ve?** Piše se nam: Dobil sem od c. i. kr. vojnega kurata iz vojno-poštnega urada št. 217, obvestilo, da je Janes Črepinko, rojen leta 1895, v bolnišnici št. II, Lavarova, Južno-Tirolsko, v trebuh zadet po prejemu sv. zakramentov dne 21. maja 1916 umrl. Ker pa ga tukaj ni in sploh ne poznam Črepinka, poročam tem potom sorodnikom to vest. Župni urad Sv. Rupert v Slov. gor., dne 5. junija 1916. Franc Pajtlar, župnik. — Kdo ve, kje se nahaja Anton Čuš od 87. pešpolka, III.-X) maršbatal., III. voj. vojna pošta št. 322, naj poroča na naslov očeta: Alojz Čuš, Polenšak, pošta Juršinci pri Ptujju.

* **Ne pišite** pisem vojnim ujetnikom. Posredovalni urad za vojne ujetnike na Dunaju priporoča, da se svojci oseb, nahajajočih se v ujetništvu, ne poslužujejo pisem, marveč dopisnic, kajti cenzurni uradi prečitajo in odpravijo najpoprej dopisnice in še le veliko pozneje pisma, vsled česar pridejo dopisnice na naslovljenec mnogo poprej, nego pisma. Torej ne pišite vojnim ujetnikom pisem, marveč se poslužujte dopisnic.

* **Zopetno prebiranje** črnovojnih zavezancev, rojenih v letih 1897 do 1866, se za mariborsko okrajno glavarstvo vrši po sledečem redu: Sodni okraj Maribor. Prebiranje za levo in desno Dravsko obrežje se vrši v Mariboru, v Gambrinovi dvorani, Schillerjeva cesta in sicer: V ponedeljek, dne 10. julija 1916, za občine: Dobrenje, St. Ilj v Slov. gor., Kamnica, Sv. Jurij ob Pesnici, Gradiška, Grušova, Sv. Križ, Jarenina, Sv. Jakob v Slov. gor. V torek, dne 11. julija, za občine: Jelovec pri Kamnici, Janževska Gora, Kaniža, Karčova, Leitersberg, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Martin pri Vurbergu, Gorn. Sv. Kungota, Gornji Duplek. V sredo, dne 12. julija, za občine: Sv. Peter, Plač, Ploderšnica, Polička vas, Pesnički dvor, Ranča, Rošpoh, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Dragučova, Vrestenica, Spodnji Duplek. V četrtek, dne 13. julija, za občine: Vosek, Boč, Svičina, Vrtiče, Vukovski dol, Selnica ob Dravi, Selnica ob Muri, Ceršak, Ciglenca, Cirknica. V petek, 14. julija, za občine: Vrhov dol, Studenci, Bistrica pri Lembahu, Bistrica pri Rušah, Fram, Gorica, Ješenca, Recenjaki, Rače, Kumen, Lehen pri Ribnici, Lembah. V soboto, dne 15. julija, za občine: Dogoš, Loka, Lobjnica, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Sv. Marjeta na Drav. polju, Ruše, Morje, Sv. Miklavž, Orehova vas, Gornje Hoče, Pohorje, Pekre. V nedeljo, dne 16. julija, za občine: Pivola, Poberž, Podova, Ranče, Rogoza, Razvanje, Račvanje, Rudeč breg. V ponedeljek, dne 17. julija, za občine: Selivca, Skoce, Tezno, Spodnje Hoče, Bohova, Činžat, Smolnik, Zrkovci. — Sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. V gostilni Aubl pri Sv. Lenartu v Slov. gor. V torek, dne 18. julija, za občine: Andrenci, Sv. Anton v Slov. gor., Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij v Slov. gor., Gočova, Veranje, Sv. Trojica v Sl. gor., Sv. Trije Kralji v Slov. gor., Senarska, Jablanci, Kremberg, Ledinek, Sv. Lenart v Slov. gor., Malna, Ihova, Srednji Gašteraj, Gornji Porčič, Gornja Ročica. V sredo, dne 19. julija, za občine: Gornji Žerjavei, Gornja Veličina, Osek, Partinje, Ragoznica, Zamarkova, Žikarci, Setarova-Radehova, Žitanci, Zice, Selce, Smolinci, Župetinci, Drvanja, Trotkova in Čagona. V četrtek, dne 20. julija, za občine: Čermlesak, Spodnji Porčič, Spodnji Gašteraj, Sp. Žerjavci, Spodnja Veličina, Zimnica, Biš, Brengova, Krena, Cogefinci. — Sodni okraj Slov. Bistrica. V gostilni Kac v Slov. Bistrici. V petek, dne 21. julija, za občine: Sv. Ana, Bukovec, Dešno, Frajhajm, Gabernik, Pekel, Hošnica, Hrastovec, Jelovec-Makole, Kalše, Črešnjevce, Ogljensčak, Žabljek, Laporje. V soboto, dne 22. julija, za občine: Luščekova vas, Sv. Martin na Pohorju, Modrače, Gornja Bistrica, Gornja Ložnica, Vrhloga, Gornja Polskava, Oselj, Pečke, Brezje, Poljčane, Pokošje. V nedeljo, dne 23. julija, za občine: Pretrež, Ritoznoj, Šentovec, Kovača ves, Smereče, Stanosko, Stattenbreg, Stopno, Studenice, Tinje. V ponedeljek, dne 25. julija, za občine: Spodnja Ložnica, Spodnja Novavas, Spod. Golskava, Slov. Bistrica, Vojtina, Čigonca. — Prebiranje se prične vsak dan ob 8. uri zjutraj. Prebirni zavezanci pa se morajo zaradi poprejšnjega porazdelitve ob 7. uri zjutraj sniti na prebirišču. Črnovojni legitimacijski listi, ki so se izdali tujim in v občino pristojnim črnovojnim zavezancem, dajo pravico do prostega vožnje po železnici in sicer od prebirišča do prebirnega kraja in nazaj.

Važna razsodba v zadevi podpor. Upravno sodišče je nedavno temu razsodilo, da ima rodbina v poklicanec pravico do državne podpore od tistega dneva naprej, ko je v poklicanec vstopil v vojaško službo. Neki kmet je bil s svojo prošnjo za podporo od tozadevne komisije zavrnjen. Ko je pozneje prošnjo ponovil, mu je komisija podporo sicer priznala, pa še le od tistega dneva naprej, ko je kmet vložil drugo prošnjo. Kmet se je pritožil na upravno sodišče, ki je razsodilo v gori navedenem smislu.

Mala sprememba v postavi o podporah za rodbino v poklicanih. Nedavno je izšla cesarska nared-

ba, s katero se postava o podporah rodbinam vpoklicanih spreminja glede podpor za pod 8 let stare otroke. Dozdaj so dobili ti otroci 50% tega, kar dobijo nad 8 let stari, sedaj pa bodo dobivali 75%. Vendar pa za rodbine, kjer že trije člani dobivajo polno podporo, to izboljšanje ne pride v poštev.

* **Zvišanje oskrbovalnine** v deželnih bolnišnicah. Štajerski deželni odbor je sporazumno s cesarsko namestništvom zvišal oskrbovalnino v deželnih bolnišnicah v III. razredu na 3 K za osebo, v II na 8 K in v I. na 12 K.

* **Domač čaj.** Že jeseni prvega vojnega leta je prebivalstvo nabiralo in vporabljalo velike množine robidnega listja kot nadomestilo za drag ruski čaj ali kitajski čaj. Sedaj, ko je inozemski čaj postal še dražji in redkejši, je naša dolžnost, da se pravočasno preskrbimo z enakovrednimi nadomestili, da bo v jeseni in po zimi dovolj čaja za naše vojake in za prebivalstvo. Polnovredno nadomestilo za kitajski ali ruski čaj imamo v mladih listih robidnice, malin in jagod. In sedaj je najpripravnejši čas za nabiranje listja, ki se v tanki plasti razgrne na papir in v senci posuši. Dobro na zraku posušeno listje se potem v značnem prostoru suho shrani. Mi bomo rabili tudi prihodnjo zimo mnogo čaja. Zatorej nabirajte in sušite sedaj kolikor mogoče listja robidnic, malin in jagod.

* **Hmelj.** Tudi v pretekli dobi je bilo popraševanje po tujem hmelju na hmeljskem trgu v Žatcu zelo živahno; spekulacije so ponujali za tuj hmelj 50—55 kron za 50 kilogram, toda lastniki tujega hmelja že zahtevajo po 60—70 kron za 50 kilogramov tujega hmelja boljše kakovosti. Hmeljska bolha povzroča na Češkem v hmeljskih nasadih ogromna opustošenja.

Priznanje žita kot semensko blago. Ljubljanski „Slovenec“ poroča: Odslej naprej se bo vršilo priznanje žita kot semenskega blago pod strožimi pogoji. Semensko žito se bo smelo vsekako dražje prodajati, kakor drugo, toda le tedaj, če bo kot tako tudi priznано. Nobeno žito se kot semensko ne bo priznalo, če ga poprej, še na njivi rastočega, ne ogleda ud „Pripriznavne komisije za semensko žito.“ — Pri ogledu njive se bo gledalo na čistost vrste, na čistost njive od plevla in drugih tujih rastlin, na enakomernost in kakovost rasti, pri rži na varstvo pred tujim oplojenjem, dalje na zdravje rastlin, ki ne smejo biti od gliviških boleznih napadene in konečno na to, če je celo gospodarstvo tako, ki je primerno za dobavo semenskega žita. Kdor bo hotel od letošnjega pridelka prodati semensko žito po višji ceni, mora to že zdaj priglasiti „Pripriznavni komisiji za semensko žito“ c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, ki potem na njegove stroške odpošlje udeleženo komisijo ogledati dotično njivo. — Skoro gotovo bodo tudi za druge dežele veljala glede semenskega žita enaka določila.

Svetlobo in zrak za prasce. Luč in zrak sta temeljna pogoja za uspešen razvoj mladih svinj. V tem oziru so ljudje brez potrebe bojazljivi in pozabijo, da prenesejo mlade živali vsako vreme, ako se le pravočasno ustrdi. Potreba je, da se privoščijo svinjam že od mladosti dovolj svetlobe, zraka in prostega gibanja. To se mora pri svinjereji kar najkrepkeje povdarjati.

* **Sušica pri svinjah** je bolezen, ki so jo izsledili še le v novejšem času v večjem obsegu. Že v začetku 80tih let so jo našli le poredkoma. A že statistika iz l. 1908 pravi da se je n. pr. v Nemčiji v letih 1905, 1906 in 1907 od 14-5 milijonov zaklanih svinj našla sušica pri 403.000, torej priložno 30 od tisoč. Škoda, ki nastane letno vsled tega za narodno premoženje, znaša milijone. V večini slučajev je vzrok sušice pri svinjah krmiljenje svinj z mlekom od sušičnih krav (oziroma s tvarinami, ki preostajajo pri predelovanju takega mleka). Dostikrat dobe svinje sušico tudi, če pozrejo plunke jetičnih ljudi, ki jim strežejo. Sušica pri svinjah se je silno razširila, odkar je nastala velika množina mlekarstvih zadržev. Prej, ko je vsak kmet sam krmil svoje svinje z ostanki doma predelanega mleka, je bolezen napadla kvečem njegove svinje. Ko pa so kmetje, recimo cele fare, začeli nositi mleko v mlekarne, kjer se je vse mleko zložilo skupaj in skupno predelovalo ter so se ostanki enakomerno razdelili med vse člane, je to postalo drugače. Zakaj mleko ene edine jetične prave iz okoliša zadostuje, da okuži vse mleko in po razdeljenih ostankih od predelanega mleka se razširijo klice sušice med vse svinje v okolišu, ki te ostanke uživajo neprekubane. Nevarnosti okuženja se torej pride v okom s tem, da se mleko pred predelanjem pasteurizira, oziroma da se ostanki pred krmiljenjem svinj (istotako tudi telet) pasteurizirajo ali sterilizirajo.

9.000.000 K dobička! Zveza praških železnic je imela v zadnjih osmih mescih 9.000.000 kron

čistega dobička. 1.000.000 K je namenjen za izboljšanje plač uradnikov in delavcev železnic na Češkem, 8.000.000 K dobička bo pa bržčas razdeljenih med delničarje. Cene za železo postajajo tako neprijetno visoke, da bi bil že res skrajni čas, ako bi vlada tudi za železo določila najvišje cene.

Krst najmlajšega nadvojvode. V grajski kapelici v Schönbrunnu pri Dunaju se je vršil četrtek dne 8. junija na slovesni način krst najmlajšega avstrijskega nadvojvode in četrtega otroka prestolonaslednika Karola Franca Jožefa in nadvojvodinje Cite. Krstil ga je dunajski kardinal knezoznaškok ar. Piff. Nadvojvoda-prestolonaslednik, ki s takim uspehom poveljuje našim četam na tirolskem bojišču, se ni mogel udeležiti krsta. Krstna botra novorojenčka sta bila saksoški kralj Friderik Avgust in Marija Antonija Parma, ki sta se pripeljala ob 3. uri popoldne v Schönbrunn. Krstu je prisostvoval tudi naš cesar, čegar zdravstveno stanje je izborno. Navzočih je bilo tudi veliko članov cesarske rodovne ter bolgarski princesinji Nadežda in Evdoksija. Novorojenček je dobil pri krstu ime Felks, Friderik Avgust, Maria od zmage in Franc Jožef.

Dopisi.

Maribor. Naš okrajni zastop je zopet dobil galico. Občine in vinograjniki, ki so si galico po zimi naročili potom okrajnega zastopa, je dobijo tokrat 2. četrtino od naročene množine.

* **Maribor.** Umrla je Ema Postružnik, rojena Smid, soproga tukajšnjega davčnega oskrbnika Rud. Postružnika. Pogreb se vrši danes, četrtek, popoldne ob 5. uri. N. p. v. m.!

* **Sv. Peter pri Mariboru.** Za svojo hrabro obnašanje na tirolsko-italijanski fronti je bil odlikovan Alojzij Škof, sin gorskega mežnarja, s srebrno kolajno II vrste.

* **Sv. Peter pri Mariboru.** Na dan Kristusovega vneohoda so prišle popoldne k večernicam vojne procesije od vseh kapelic, kjer so letos v majniku molili in opravljali majniško pobožnost za slavno zmago naše domovine in blagi, zaželjeni mir. Prišla je prva procesija čez Goro od Frasove kapele. Druga iz Vinske gore, kateri so se pridružili Marijini častilci pri Kunačevi in Nebovski kapelici. Tretja pa iz Metave čez Trčovo. Med petem lavr. t. litanij, molitvijo in zvorenjem so prišli v cerkev in darovali tam za Rudeči križ čez 19 kron. Na binkoštni ponedeljek popoldne ob 3. uri pa je bila vojna procesija iz župnijske cerkve na Goro. — Ta procesija je bila združena s posebno vojaško slovesnostjo. Odkrila se je in blagoslovila v cerkvi Matere gorske spominska plošča rajnemu vojaku Francu Protner, kmetu z Dragučove.

* **Kapela pri Radencih.** Za tukajšnje revne šolarje je daroval g. Fran Jurkovič, trgovec živil v Zagrebu 100 K. Za velikodušni dar iskrena za hvala!

* **Ljutomer.** Okrajno glavarstvo je odredilo za vse občine ljutomerskega sodnega okraja pasji zapor.

* **Sv. Tomaž pri Ormožu.** Tukajšnji kegljači so v drugi polovici mesca maja na dobičkih odposlali 9 K 19 vin. za avstrijski Rudeči križ c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ptuju. V tednu Rudečega križa se je pa nabralo 214 K 96 vin.

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih gimnazijskih razredov z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija t. l. od 9.—10. ure popoldne v zbornici gorej imenovanih razredov. Po vpisovanju se začne takoj izpraševanje za sprejem.

* **Zibika.** Četrtega vojnega posojila se je pri domači Posojilnici podpisalo do 30.000 K; nekaj tisoč se je podpisalo drugod.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 15. junija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 14. junija.

Uradno se razglašajo:

Rusko bojišče.

Južno od Bojana in severno od Černovic so bili ruski napadi odbiti. Sicer pa južno od jezera Dryswiaty (južno od mesta Dvinsk) pri nespremenjenem položaju nobenih posebnih dogodkov. Severno od mesta Baranoviči (severno od mesta Piusk) so bile večeraj predpoldne nemške in

avstro-ogrške čete pod težkim ruskim topovskim ognjem, Zvečer je sovražnik napadel naše postojanke, toda bil je brez izjeme povsod odbit. Nazadnje je sovražna artilerija streljala v lastne umikajoče se čete.

Italijansko bojišče.

Položaj nespremenjen. Naša pomorska letala so znova napadla kolodvor in vojaške naprave v mestu San Giorgio di Nogaro (križišče železnic Tržič—Videm—Benetke), kakor tudi notranjo luko pri Građežu.

Balkansko bojišče.

Nespremenjeno mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. junija.

Francosko bojišče.

Na višinah južnovzhodno od kraja Zillebecke (angleški del fronte) smo tekom večerajšnjega boja izgubili del novih postojank.

Desno od Moze smo v bojih dne 12. in 13. jun. zavzeli sovražno postojanko, ki leži zahodno in južno od krajev Thiaumont-Ferme. Pri tem je bilo ujetih 793 Francozov, med njimi 27 častnikov: uplenjenih pa je bilo 15 strojnih pušk. Podvzetja nemških patrolj pri kraju Maricourt, severno od kraja Somme, in v Argonih so bila uspešna.

Rusko bojišče.

Južno od Naroškega jezera so poizvedovalni oddelki razrušili prednje sovražne utrbe in so ujeli 16 Rusov. Na fronti severno od mesta Baranoviči je sovražnik pričel napadati. Po srđiti artilerijski pripravi so goste množice sedemkrat naskočile naše črte. Rusi so bili popolnoma pognani nazaj. Imeli so zelo težke izgube.

Nemški zrakoplovci so v zadnjih dneh napadli železnice zadaj za rusko fronto. Večkrat so bili vojaški vlaki ustavljeni in vojaške naprave razrušene.

Rusi o naših izgubah.

V ruskih uradnih poročilih se naglašajo, da so izgube naše armade v sedajni ruski ofenzivi izredno velike. Tako n. pr. pravi rusko uradno poročilo z dne 11. junija, da so Avstrijci v času od 4. do 11. junija izgubili kot ujetnike: 1 generala, 1649 častnikov, več kot 106.000 mož, 124 topov, 180 strojnih pušk in 58 metalcev bomb. Iz našega vojnega časnikarskega stana se poroča, da te številke približno ne odgovarjajo resnici. Res je, da je pri umikanju nemožne, da bi se vsi ranjeni in neranjeni vojaki rešili, a vendar se lahko trdi, da hočejo Rusi svoje delne uspehe z izmišljenimi številkami glede naših izgub olepšati. Rusi so ponekod naskakovali v 40 rojnih vrstah. Njih izgube so dve-do trikrat večje kot naše. Rusi trdijo, da so trdnjavo Dubno v Voliniji zavzeli v boju. Res pa je, da so naši Dubno brez boja prepustili sovražniku.

Listnica uredništva.

Vrenko, Lebring: V Vašem dopisu manjka ime padlega. — Zalec: O takih „kopelih“ ne poročamo. — Rajhenburg: Glede dopusta je najbolje, ako vojaki sami pri raportu prosijo svoje vojaško poveljstvo za dopust. Dobro je, ako se vojakom vroči prošnja, ki je potrjena od občine. Prošnjo naj predložijo pri raportu. — Mala Nedelja: Opis procesije izročili „Glasniku Najsv. Srca.“ — Konjice in Sv. Trojica v Slov. gor.: Glede oddaje živine smo natančneje pisali v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ v članku „Oddaja živine.“ Odslej se ne odtegne več 25 kg, pri komadu, temveč 5% od skupne žive t. že, n. pr. od 500 kg 25 kg od 300 kg pa samo 15 kg. — Desetnik, vojna pošta št. 15: Vaš dopis je brez podpisa radi tega ne vemo, od koga je pisan. — K. P.: Zal, pesmi ne moremo objavljati, ker nam prostora zelo primanjkuje. Pišite raje kaj drugega. Pozdravljeni!

Loterijske številke.

Gradeč, dne 7. junija 1916: 48 6 69 20 30
Linc, dne 10. junija 1916: 26 86 69 28 65

* **Domači mlini.** Opozorjamo na inserat „Domači mlini“ T. Zdarsky.

* **Luzoforn.** Opozorjamo štatalje na današnji inserat — Luzoforn je najboljša in najcenejša razkuževalno sredstvo.

* **Ure.** Opozorjamo na inserat „Ure“ od tvrdke Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob iz se dobi zastoj. Naslov: H. Konrad, razpošiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

* **Govori se,** da je za nakup varnih in priporočljivih sredstev za zajamčenimi dobički (do 680.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 kron. Živ popolnoma zastoj. — Opozorjamo na današnji razkuževalni glas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Mala naznanila

Spretna gostilničarka-vdova išče gostilno; gre pa tudi za natakario. Ponudbe se prosijo na g. Marijo Dren, Slivnica pri Mariboru. 399

Zenitna ponudba

28. leten inteligenten mladenič, lepe in prikupljive zunajnosti, neomadeževane preteklosti, dobro srčen in trezen, praktičen, mesar in kmetovalec z poznejšo dedščino, si išče tem petom značajno nevesto s primernim premoženjem. Vdova z otroci ni izključena. Morebitne ponudbe s natančnim naslovom pod „J. S. Štras šte. 50 pri Spielfeldu.“ Za tajnost se častno jamči. 398

V župnišču na Stranioh p. Konjice se sprejme takoj priletan pa še trden in trezen hlapec k živini. Plača po dogovoru. Tudi oženjen majer z družino ali brez nje dobi službo z lepim stanovanjem in nekaj zemljiščem ter primerno plačo. Znamke za odgovor se naj priloži.

Pristavnika,

pridnega, treznega, poštenega, vojaščne prostega, oženjenega in večjega vseh kmečkih opravil, se išče za večje posestvo v Savski dolini na Spodnjem Štajerskem. Njegova žena bi morala proti plači voditi gospodinjstvo, šoli odrasli otroci bi se najeli za posle. Pismene prijave je pošiljati na naslov: Hranilnica in posojilnica na Dolu pri Hrastniku. 401

Zastopniki, ki bi vojske zavarovali, se sprejmejo. Dobra plača in ugodni pogoji. Vpraša ali zglašil se pri Okrajnem uradu vdovskega in sirotinskega zaklada v Ptuj, minoritski samostan.

Bukova drva

na vagono po pet sežnje, na vsaki štajerski postaji naložene, kupi in plača najvišje Franc Kupnik v Konjicah. Tudi kostonjev les in ves drugi trdi in mehki les za sproti in sklep do ko. e. leta 1917.

Priden trgovski učenec in dekla se takoj sprejme pri Ivanu Toplak, trgovca z mešanim blagom, Juršinci via Ptuj. 405

Pošten hlapec se sprejme Koroška cesta 28 pri dr. Schmiderer-ju. — Tam se kapi tudi vol star 1½ leta. 404

Več čevlarskih pomočnikov za vojaško delo se sprejme. Zasluzek dober, posebno za gorske šivane čevlje, pa tudi zbitno delo. Ogla ijo se naj pri Glušiču, Tegetthofova cesta 30 Maribor. 381

Lepa, še skoraj čisto nova hiša enonadstropna, ob železnici, blizu Maribora se proda. Sami prav lepi prostori za stanovanje, tudi hlevi, kakor vrt in polje. Sposobno za penzioniste, ker je v lepem trgu. Več pove: Glušič, Tegetthofova cesta 30, Maribor. 380

Lepo posestvo z lepim zelenjadnim in sadnim vrtom, hiša z najemnimskimi stanovanji v največji bližini mesta, se proda. Ludovik Pec, Studenci pri Mariboru „Josefinental št. 1. 385

Išče se pridno pošteno deklo, katera ima priliko tudi v kuhinji se kaj privaditi. Več se izve pri trgovcu I. Traun, Ptujška gora. Katere so pa okoli Celja, se pa lahko zglašajo osebno v Gosposki ulici št. 32 Celje vsak dan od 1/2 do 1/2 ure popoldne. 386

Učenec za usnjarsko obrt se sprejme na Gornjem Štajerskem. Imel bi prav dobro. Taki, ki se je že učil, dobi plačilo. Več pove posestnik hiše Tegetthofova cesta 30 Maribor. 382

Vojaške ure napestnice

niklaste ali iz jekla K 10—, 14— in 18 K, z radium svetlobno ploščo K 14— 18— 22., z la kolesjem K 24— 30—, z radium svetlobno ploščo K 28— 32—, 36—, z precizijskim kolesjem K 50—, srebrna ura z nategljivo zapestnico K 26—, 30—, zlata ura z nategljivo zapestnico K 90—, 100—, 3 letno jamstvo. Zamenjava dovoljena, ali pa denar nazaj. Pošilja se proti povzetju; na boljše proti prejšnjemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštino.

Prva tovarna ur Ivan Konrad,

c. i. k. dvorni dobavitelj v Brúxu 800 na Češkem. 2 D

Pomočnika ter učenca večja nemškega ter slovenskega jezika sprejme takoj tврdka Rudolf Pevec v Mozirju. Pogoji pismeno ali osebno takoj. 389

Poštena, pridna dekla, ki zna molziti in sama krave krmiliti se sprejme. Ludovik Peč, Studenci pri Mariboru, „Josefinental št. 1.“

Sprejme se pridna poštena, močna dekla, sposobna za vsako delo pri Tereziji Bothe, Rače. 388

Učenca sprejme pod ugodnimi pogoji Jožef Veselko, kovaški mojster v Središču. 390

Hlapec iščem!

Na moj inserat v Slov. Gospodarju mi je pisal nekdo iz Maribora za lepko, a mi navedel naslova in mu raditega ne morem odgovoriti. Prosim ga tem potom, naj mi naznani svoj naslov, Ferdo Roš, Hrastnik ob juž. ž. štajersko. 391

20 oralov veliko posestvo pri Sv. Tomažu nad Ormožem, 5 minut od farne cerkve in šole, obstoji iz hiše in gospodarskega poslopja, travnikov, njiv in gozda, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Cena 1800 K. Polovica lahko ostane. Naslov: Marija Božič Sv. Tomaž.

Vinograd, lepo ležeč z gozdom in sadonosnikom se išče za kupiti. Naslov: Lorber, Tegetthofova ulica 34. 394

Stavbeno, umetno in strojno kļučavničarstvo ter popravilnica avtomobilov Karl Sinkovič-eva vdova Maribor (grad), Brandisgasse št. 2 se prioroča za vsa popravila motorjev, parnih in poljedelskih strojev. Prevzame se dela vrtnih in drugih ograj, pri grobovih, svetilk za grobove, vojnih križev ter vsen kļučavničarskih del pri stavbah in umetninah. Vsa dela se najboljšo izvršijo. 396

Opravnik

(oskrbnik) za graščino se sprejme v službo. Ponudbe z navedbo dosežanjega delovanja v tem poslu, nadalje s plačilnim zahtevkom nasloviti na: Peter Majdič, Celje. 379

Iščem mesta za dve šivilji. Prva želi k družini, kjer bi opravljala hišna in kuhinjska dela, se zraven privadila boljše kuhati, druga kot učenka v trgovino na dežel. Naslov pove upravnistvo tega lista. 372

Radi priženitve

želim se seznaniti s pošteno mladenko ali vdovo, ki poseduje posestvo, gostilno ali drugo obrt. Sem 30 let star ter v vseh strokah izvežban. Resne ponudbe, če mogoče s sliko ter naslovom se prosil na naslov: Andrej Wernig, Maribor, Mellingerstr. 40, kateri pove naslov dotičnega. 397

Lepo posestvo blizu kolodvora Poljčane z gostilno pri okrajni cesti (v trgu) se proda. Vpraša se naj na gosp. Ivana Maluš, Griže, Sav. dolina. 374

Mariborska okolica!

Kupim takoj manjše vinogradno posestvo v bližini Maribora, najraje v Kamnici ali Bresternici. Želi se solčna, mirna lega in priprava hiša za poletno stanovanje. Kupnina se takoj izplača. Naslov kupeca pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ pod „Lep vinograd št. 375.“

Pridnega fanta kateri ima veselje do kovaške obrti sprejme Matej Bregant Orehovavas Slivnica pri Mariboru. 378

Enonadstropna hiša z velikimi okni v mestu, da ka prosta od leta 1916 K, se proda. Lshč plačilni pogoji. Cena 40.000 K. Več pod „Hiša 192.“

Hiša

novozidana 2 nadstropna v mestu, še davks presta, velik vrt, stanogalci plačajo na leto 2882 kron, se proda pod lahkiimi plačilnimi pogoji za 30.000 K. Več v upravnistvu pod „Hiša 30 000 Maribor“. 190

Hiša

za voglu novozidana 2 nadstropna, s prodajalnico, v mestu, še davka presta za stanarino se dobi na leto 4200 K. Lahki pogoji. Cena 52.000 K. Naslov v upravnistvu pod „Davka prosto št. 191. Maribor“. 179

Novozidana hiša,

davka presta, na Tezini, s 5 sobami 4 kuhinje, perilna kuhinja, studenec, lepa njiva. Cena 130 00 kron. — Hiša brez njive, velik vrt, drugo vse, kakor pri prvi Cena 9000 K. Pezno 42 pri gosp. Rannar. 178

Vila

novozidana s 8 sobami, 4 predsobe, 4 kuhinje z vodo. Veliki vrt v Mariboru Lahki pogoji. Cena 28 tisíc kron. Več pove upravnistvo pod „Vila 172.“

Naznanilo.

Naznanjam vsem slovenskim gospodarjem in gospodinjam, da izdelujem

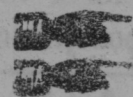
naiboli močna in trpežna štedilna ognjišča in peči,

vsake velikosti z belimi ali modrimi ploščami skoro vse po prejšnji ceni in tudi vsako popravilo hitro in točno. Kdor hoče močno in dobro ognjišče ali peč, naj si naroči pri meni:

Franc Kroppe,

lončar v Krčevini pri Mariboru št. 193.

Prva slovenska razpošiljalna svetovno-znanih srebrno jeklenih

kos

znamka dvojni »Orel« z mečem,

katere so iz najboljšega in najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira.

Pri naročilu 10 kom. se doda 1 komad zastoj.

KMETOVALCI! ogibajte se manjvrednega židovskega blaga. Zahtevajte cenik.

Edina zaloga: Ad. Geiss-a nasl. Viktor P. lih, Zalec v Savinjski dolini. 359

Čas košnje jetu! Pozor kmetovalci!

Naročite takoj za poskušajo najboljše kose sedanosti »Gorenjsko koso«, ki je izdelana iz najfinejše srebrnojeklene tvarine ter se za vsak komad jamči (garantira). Dobi se edino v prvi gorenjski razpošiljalni Ivan Savnik Kranj št. 150 (Gorenjsko).

Gorenjska kosa 60 65 70 75 cm dolge
6 6½ 7 7½ 8 pesti

Cena K 2:60 2:70 2:80 2:90 3— komad.

»Gorenjska kosa« je lahka kot pero, torej pripravna tudi za ženske!

(Zahtevajte ilustrovani cenik zastoj!) 300

Kupujem

gozd, drva, plohe. Ponudbe na: „Postfach 27, Gradec.“ 10 K

Radioaktivnost 44.7 volt.

Akratoterma Sutinske + 374 C

Osobito zdravilne za ženske bolezni, rheuma, uloga, ischias. Kraj: Sutinske toplice, zagorska železnica, pošta Mače. Hrvatsko.

Kopalna doba od 1. maja do 1. listopada.

Več pove kopalniško ravnateljstvo. 7 M

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2%, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, na menice po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleke. 60

